

Rodičovská dovolenka (rodičovský príspevok) sa zvyčajne poskytuje do troch rokov veku dieťaťa. Pokiaľ **má dieťa dlhodobu nepriaznivý zdravotný** stav, kvôli ktorému si vyžaduje osobitnú starostlivosť, rodič s ním môže byť na rodičovskej dovolenke (a poberať príspevok), **až kým dieťa nedovrší 6 rokov**. Po dovŕšení 6 rokov môže rodič požiadať o peňažný príspevok na opatrovanie.

Choroby a stavy, ktoré si vyžadujú osobitnú starostlivosť sú uvedené v prílohe č. 2 zákona o sociálnom poistení. Sú to:

Infekčné a parazitárne choroby	Tuberkulóza, vrodený syfilis, zápaly pečene, HIV
Onkologické ochorenia	Zhubné, výnimočne aj nezhubné nádory
Choroby krvi a krvotvorných orgánov a poruchy imunity	Anémie, poruchy zrážania, poruchy imunitného mechanizmu
Choroby žliaz s vnútorným vylučovaním, výživy a premeny látok	Choroby štítnej žľazy, cukrová úplavica, choroby z podvýživy a metabolické poruchy
Duševné poruchy a poruchy správania	Poruchy zapríčinené užívaním psychoaktívnych látok, schizofrénia, afektívne poruchy, duševná zaostalosť, poruchy správania a emočné poruchy
Choroby nervového systému	Zápalové choroby ústredného nervového systému, systémové atrofie prvotne postihujúce ústredný nervový systém, extrapyramídové poruchy a poruchy hýbavosti, demyelinizačné choroby ústredného nervového systému, epizodické a záchvatové poruchy, poruchy nervov, nervových koreňov a nervových spleťí, polyneuropatia a iné poruchy periférneho nervového systému, poruchy nervovosvalovej platničky a svaly,

	mozgové ochrnutie a iné paralytické syndrómy, iné poruchy nervového systému
Choroby oka	Poruchy videnia a slepota
Choroby ucha a hlávkového výbežku	Choroby vnútorného ucha, praktická alebo úplná hluchota
Choroby obehovej sústavy	Zdĺhavé reumatické choroby srdca, hypertenzné choroby, iné choroby srdca, cievne choroby mozgu, choroby tepien, tepničiek a vlásočníc
Choroby dýchacej sústavy	Chronické choroby dolných dýchacích ciest, iné choroby dýchacích ústrojov postihujúce interstícium, iné choroby dýchacej sústavy
Choroby tráviacej sústavy	Neinfekčný zápal tenkého a hrubého čreva, choroby pečene, chronický zápal podžalúdkovej žľazy, iné choroby tráviacej sústavy
Choroby kože a podkožného tkaniva	Pluzgierové (bulózne) dermatózy, dermatitídy a ekzémy, papuloskvamózne choroby
Choroby svalovej a kostrovej sústavy a spojivového tkaniva	Zápalové polyartropatie, artrózy, iné poruchy kĺbov, systémové choroby spojivového tkaniva, deformujúce dorzopatie, spondylopatie, dorzopatie
Choroby močovej a pohlavnej sústavy	Glomerulárne choroby, tubulointersticiálne choroby, zlyhanie obličiek, iné choroby močovej sústavy
Vrodené chyby, deformácie a chromozómové malformácie	Vrodené chyby nervového systému, oka, ucha, tváre a krku, vrodené choroby obehovej sústavy, dýchacej sústavy, rászštep pery a rászštep podnebia, vrodené chyby tráviacej sústavy, močovej sústavy, vrodené chyby a deformácie svalov a kostí, iné vrodené chyby, chromozómové anomálie nezatriedené inde

Poranenia, otravy a niektoré iné následky vonkajších príčin	Trvalé následky poranení, otráv a niektorých iných vonkajších príčin so závažným pohybovým alebo psychickým postihnutím, prípadne so závažným postihnutím vnútorných orgánov neovplyvniteľným liečbou,
Chýbanie končatín	Vrodené, funkčné a anatomické chýbanie končatín

To, že dieťa trpí chorobou uvedenou v zozname, ešte automaticky neznamená, že jeho zdravotný stav je dlhodobo nepriaznivý. Ochorenie musí byť v takom štádiu, resp. spôsobovať také komplikácie, že si zdravie dieťaťa vyžaduje osobitnú starostlivosť zo strany rodiča, napr. pri príprave stravy, aplikácii liekov, sprevádzaní v zdravotníckych zariadeniach.

To, či je zdravotný stav dieťaťa dlhodobo nepriaznivý, posudzuje posudkový lekár úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v mieste trvalého alebo prechodného bydliska dieťaťa. Rodič na úrad podá **žiadosť o posúdenie zdravotného stavu na účely štátnych sociálnych dávok**. Súčasťou tlačiva žiadosti je lekársky nález, ktorý vyplní ošetrojúci lekár dieťaťa. Zdravotný stav je potrebné zdokladovať aj odbornými lekárskymi nálezmi. Po posúdení úrad práce (oddelenie štátnych sociálnych dávok) vydá rozhodnutie o priznaní rodičovského príspevku.

„Predĺžená“ rodičovská dovolenka kvôli nepriaznivému zdravotnému stavu dieťaťa nemusí nadväzovať na „riadnu“ rodičovskú dovolenku (do troch rokov veku). Ak dieťa vo veku do šesť rokov vážne ochorie, rodič sa môže vrátiť na rodičovskú dovolenku a opätovne požiadať o rodičovský príspevok (tento môže žiadať maximálne 6 mesiacov spätne).

Ak úrad práce posúdi zdravotný stav dieťaťa ako dlhodobo nepriaznivý, rodič poberá **rodičovský príspevok**. Aj rodič poberajúci rodičovský príspevok z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa môže byť zárobkovo činný, a to akoukoľvek formou (napr. sa zamestná alebo podniká). Výška príjmu zo zárobkovej činnosti rodiča nemá vplyv na nárok, ani na výšku rodičovského príspevku. Dieťa tiež môže byť umiestnené v materskej škole alebo zverené do starostlivosti inej osoby (napr. starého rodiča).

Pokiaľ sa rodič rozhodne starať sa o dieťa osobne a nechodiť do zamestnania, písomne zamestnávateľovi oznámi, že nastupuje na rodičovskú dovolenku. Oznámenie je

potrebné zamestnávateľovi zaslať aspoň mesiac pred predpokladaným dňom začiatku rodičovskej dovolenky. Zamestnávateľ je povinný poskytnúť zamestnancovi pracovné voľno bez náhrady mzdy na obdobie čerpania rodičovskej dovolenky. Dĺžku rodičovskej dovolenky si určuje rodič – do zamestnania sa teda môže vrátiť skôr, ako dieťa dovŕši šesť rokov veku. Rodičovský príspevok bude poberať do šiestich rokov veku dieťaťa (pokiaľ sa jeho zdravotný stav nezlepší).

Rodič na rodičovskej dovolenke je tzv. poistencom štátu, teda štát za neho platí poistné na dôchodkové a zdravotné poistenie. Musí sa však ako poistenec štátu prihlásiť – doručením tlačiva Registračný list fyzickej osoby Sociálnej poisťovni a zdravotnej poisťovni.

Ak úrad rozhodne, že zdravotný stav dieťaťa nie je dlhodobo nepriaznivý, môže sa rodič proti rozhodnutiu odvolať. Odvolanie je potrebné podať do 15 dní od doručenia rozhodnutia. O odvolaní rozhoduje Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny. Pokiaľ by ústredie potvrdilo rozhodnutie úradu práce, rodič sa môže obrátiť na súd so správnou žalobou. Lehota na jej podanie sú dva mesiace od doručenia rozhodnutia ústredia. Rodič tiež môže na úrad práce podať novú žiadosť o posúdenie zdravotného stavu, a to kedykoľvek keď sa zdravotný stav dieťaťa zhorší.

Rodičovský príspevok je upravený v zákone **č. 571/2009 Z. z.** o rodičovskom príspevku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Na rodičovský príspevok má nárok len jedna oprávnená osoba (rodič, resp. osoba, ktorej bolo dieťa zverené do starostlivosti), ak zabezpečuje riadnu starostlivosť o dieťa:

- do 3 rokov veku,
- do 6 rokov veku, ktoré má dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav, (kontrola zdravotného stavu môže byť stanovená, ale môže byť aj nepotrebná vzhľadom k tomu, o aké ochorenie dieťaťa ide)
- do 6 rokov veku, ktoré je zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, najdlhšie tri roky od právoplatnosti prvého rozhodnutia o zverení dieťaťa do starostlivosti tej istej oprávnenej osobe

Ak je **v rodine viac detí, vzniká len jeden nárok na rodičovský príspevok** a len jednej oprávnenej osobe určenej podľa ich dohody.

Nárok na rodičovský príspevok vzniká už od prvého dňa mesiaca, v ktorom bola podaná žiadosť.

No môže byť aj vo výške doplatku do max. výšky príspevku v prípade, že materské je vo výške nižšej ako je výška rodičovského príspevku (**súbeh rodičovského a materského príspevku**). Ak jeden z rodičov pracuje v zahraničí, druhý rodič ak bol nezamestnaný, môže si nárokovať o podobnú dávku v zahraničí. Na Slovensku mu v takomto prípade nevznikne nárok na rodičovský príspevok.

Nárok na rodičovský príspevok nevzniká ani jednej oprávnenej osobe, ak

a) aspoň jedna z nich má nárok na materské alebo má nárok na obdobnú dávku, ako materské v členskom štáte a suma materského alebo obdobnej dávky ako materské v členskom štáte za celý kalendárny mesiac je vyššia ako suma rodičovského príspevku

b) štát, ktorý nie je členským štátom, vypláca jednej z nich obdobnú dávku, ako rodičovský príspevok alebo obdobnú dávku ako materské.

Nárok na rodičovský príspevok zaniká od prvého dňa kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, v ktorom dieťa dovŕšilo vek 3 roky alebo 6 rokov alebo smrťou oprávnenej osoby alebo dieťaťa.

Novelou zákona o rodičovskom príspevku sa s účinnosťou od 1. januára 2020 zvyšuje suma rodičovského príspevku na sumu **370 eur** mesačne za predpokladu splnenia podmienok, ktoré rovnako stanovuje novela zákona. Pre ostatné oprávnené osoby, ktoré tieto podmienky nespĺnia, je od 1. januára 2020 platná suma rodičovského príspevku vo výške **270 eur** mesačne.

Rodičovský príspevok vo výške 370 eur mesačne sa bude vyplácať tej oprávnenej osobe, ktorá o rodičovský príspevok požiadala a ktorej sa pred vznikom nároku na rodičovský príspevok vyplácalo z dôvodu starostlivosti o toto dieťa materské alebo obdobná dávka ako materské v členskom štáte (čiže oprávnená osoba buď pracovala alebo podnikala).

Ak vznikne oprávnenej osobe nárok na rodičovský príspevok vo výške 370 eur a má dvojčiky, bude dostávať sumu 462,50 eur (zvýšenie o 25 % na každé dieťa, ktoré sa narodilo súčasne). Ak bude mať nárok na príspevok len v sume 270 eur a narodí sa jej dvojčiky, bude dostávať 337,50 eur.

Žiadosť o rodičovský príspevok sa podáva na ÚPSVaR-e.

Rodičovský príspevok vypláca príslušný ÚPSVaR, matka musí pred skončením materskej dovolenky vyplniť príslušné tlačivá a dať si ich potvrdiť na pobočke Sociálnej poisťovne a následne ich spolu s kópiou rodného listu dieťaťa doručiť na príslušný ÚPSVaR. Okrem toho je matka povinná nahlásiť zmenu súvisiacu s nástupom na rodičovskú dovolenku aj zdravotnej poisťovni.

Konanie o rodičovskom príspevku:

- na základe písomnej žiadosti, ktorú podáva oprávnená osoba platiteľovi
- na základe rodného listu
- na základe lekárskej dokumentácie (posudok)
- doklad o návšteve zariadenia (dieťa môže navštevovať zariadenie bez obmedzenia)

Povinnosti:

Oprávnená osoba je povinná preukázať skutočnosti, ktoré majú vplyv na vznik nároku, výšku a výplatu rodičovského príspevku a do 8 dní ich písomne oznámiť príslušnému ÚPSVaR-u. Lehota 8 dní začína plynúť prvým dňom nasledujúcim po dni, kedy nastala zmena.

Súbeh rodičovského príspevku a zárobková činnosť rodiča

Rodič môže popri poberaní rodičovského príspevku pracovať a súčasne poberať mzdu/zárobok a výška jeho mzdy nemá vplyv na poberanie a ani na výšku rodičovského príspevku. Pri poberaní rodičovského príspevku nemusí rodič osobne zabezpečovať dieťaťu celodennú osobnú starostlivosť o dieťa.

Súbeh rodičovského príspevku a zárobková činnosť rodiča, ošetrovné a príspevok na starostlivosť o dieťa

Ak rodič poberajúci rodičovský príspevok začne pracovať, môže umiestniť svoje dieťa aj v predškolskom zariadení alebo zabezpečiť starostlivosť inou osobou (napr. príbuzným).

Pri rodičovskom príspevku nie je ani rozhodujúce na akú dlhú dobu (či 4 hodiny alebo 8 hodín) bude dieťa v starostlivosti iného (MŠ alebo napr. u starého rodiča). Nárok na rodičovský príspevok neovplyvňuje ani skutočnosť, ak dieťa ochorie a rodič poberá ošetrovné.

Ak by pracujúci rodič umiestnil dieťa v jasliach alebo MŠ môže požiadať **aj o príspevok na starostlivosť o dieťa**, ale nárok na rodičovský príspevok by mu zanikol, nakoľko oba tieto príspevky nemôže poberať.

Prídavok na dieťa

Štátny príspevok, o ktorý môžete požiadať spolu s príspevkom pri narodení dieťaťa na ÚPSVaR-e a tam ju aj odovzdáte

Prídavok sa poskytuje na každé dieťa, mesiac pozadu (až keď sa dieťa narodí), **maximálne do 25 rokov veku života dieťaťa** a je vyplácaný mesačne ÚPSVaR-om oprávnenej osobe (rodičovi alebo fyzickej osobe, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov) a ktorou sa prispieva na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa.

Nárok na prídavok na dieťa má len jedna osoba a to:

1. rodič nezaopatreného dieťaťa,
2. rodič, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu,
3. osoba, ktorej je nezaopatrené dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe právoplatného rozhodnutia súdu,
4. rodič plnoletého nezaopatreného dieťa (najdlhšie do dovŕšenia 25 rokov)
5. maloletý rodič, ktorý má priznané rodičovské práva a povinnosti podľa osobitného predpisu.

Ked' rodičia dieťaťa nežijú spolu nárok na prídavok má rodič, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu. Ak súd zverí maloleté dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo ak súd schváli dohodu rodičov o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, prídavok sa vypláca oprávnenej osobe, ktorej sa prídavok vyplácal pred zverením maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo pred schválením dohody rodičov, ak sa rodičia maloletého dieťaťa písomne nedohodnú na zmene oprávnenej osoby. Ak sa rodičia, ktorým bolo dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti, písomne dohodnú na striedavom poberaní prídavku, môže si nárok na prídavok uplatniť každý z rodičov najmenej na obdobie šiestich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov.

Podmienky nároku na prídavok ma oprávnená osoba:

- ak sa stará o nezaopatrené dieťa, má trvalý alebo prechodný pobyt na území SR
- alebo je osobou podľa osobitného predpisu.

Suma prídavku: 24,95 € mesačne.

Požiadat' je potrebné pred uplynutím 6 mesiacov od posledného dňa v mesiaci, za ktorý prídavok patril (teda v mesiaci, keď sa dieťa narodilo)

Tlačivo: Žiadosť o prídavok na dieťa

Rodný list dieťaťa a občiansky preukaz poberateľa prídavku

Povinnosti rodiča, resp. oprávnenej osoby:

1. preukázať skutočnosti, ktoré majú vplyv na vznik nároku na prídavok, na jeho trvanie a na jeho výplatu,
2. do 8 dní platiteľovi písomne oznámiť zmeny v rozhodujúcich skutočnostiach, ktoré majú vplyv na nárok na prídavok a na jeho výplatu, alebo podať o týchto zmenách elektronickými prostriedkami do 8 dní oznámenie podpísané zaručeným elektronickým podpisom,
3. zabezpečiť použitie prídavku na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa.

Rodič, resp. oprávnená osoba **nie je povinná** preukazovať skutočnosti, ktoré sú platiteľovi známe z výkonu inej činnosti platiteľa, alebo ktoré môže platiteľ získať z dostupného informačného systému verejnej správy. Poberateľ (oprávnená osoba) je povinný po dovŕšení troch rokov nezaopatreného dieťaťa oznámiť platiteľovi písomne alebo elektronickými prostriedkami so zaručeným elektronickým podpisom, akým spôsobom a kde bude zabezpečovaná starostlivosť o toto dieťa do začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky, to neplatí, ak starostlivosť o dieťa zabezpečuje rodič alebo osoba, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia súdu, a ak táto osoba poberá materské alebo rodičovský príspevok.

ZVÝŠENÝ PRÍDAVOK NA DIEŤA

Od 1.9.2019 má dieťa, ktoré nastúpilo prvýkrát do prvého ročníka základnej školy nárok na zvýšený prídavok

V praxi to znamená, že rodičovi, ktorého dieťa v príslušnom školskom roku nastúpilo prvýkrát do 1. ročníka základnej školy v SR vyplatí úrad práce, sociálnych vecí a rodiny popri „bežne“ mesačne vyplácanom prídavku na dieťa aj „jednorazový“ zvýšený prídavok v sume **100,- Eur**.

Môžu nastať nasledovné situácie:

➤ Prídavok na dieťa sa vypláca v SR - dieťa plní povinnú školskú dochádzku v SR

Dieťa prvýkrát nastúpilo do 1. ročníka základnej školy, informácie o dochádzke dieťaťa do školy úrad obdrží cez informačný systém – úrad automaticky vyplatí zvýšený prídavok bez nutnosti podania žiadosti o zvýšený prídavok.

➤ Prídavok na dieťa sa vypláca v SR - dieťa plní povinnú školskú dochádzku v zahraničí

Informácie o dochádzke dieťaťa do školy úrad neobdrží cez informačný systém, preto je povinnosťou rodiča zdokladovať (potvrdením o návšteve školy s úradným prekladom) nástup svojho dieťaťa prvýkrát do 1. ročníka ZŠ v zahraničí.

➤ Prídavok na dieťa sa nevypláca v SR – rodič si nepožiadala o prídavok z dôvodu, že napr. pozabudol alebo z vlastného rozhodnutia oň nežiadal.

Príspevok na starostlivosť o dieťa

Štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva oprávnenej osobe (rodičovi alebo fyzickej osobe, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov) na úhradu výdavkov vynaložených na starostlivosť o dieťa:

- do **3 rokov** veku alebo
- do **6 rokov veku**, ak ide o dieťa s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom.

Príspevok sa poskytuje na každé dieťa.

Nárok na príspevok **má oprávnená osoba**, ak:

- vykonáva zárobkovú činnosť, študuje dennou formou na strednej škole alebo na vysokej škole,
- sa poskytuje starostlivosť dieťaťu poskytovateľom na území SR,
- má trvalý alebo prechodný pobyt na území SR a dieťa má trvalý alebo prechodný pobyt na území SR.

Starostlivosť o dieťa môže byť vykonávaná:

- v rodinnom prostredí dieťaťa,
- v prostredí účelovo vytvorenom a upravenom na výkon starostlivosti o dieťa (jasle, MŠ, ŠMŠ) alebo
- v rodinnom prostredí fyzickej osoby poskytujúcej starostlivosť o dieťa

Suma príspevku za kalendárny mesiac je

- min. **41,10 €** ak nepreukazuje výdavky vynaložené na starostlivosť o dieťa (napr. stará sa oň starý rodič a podobne)
- max. **280 €**, základom sú podklady preukázaných výdavkov na starostlivosť o dieťa

- najviac **80 €**, ak starostlivosť o dieťa poskytuje poskytovateľ, ktorým je materská škola zaradená do siete škôl a školských zariadení SR zriadená obcou alebo orgánom miestnej štátnej správy v školstve.

Požiadat' je potrebné na ÚPSVaR-e podľa miesta prechodného alebo trvalého bydliska.

Tlačivo: Žiadosť o príspevok na starostlivosť o dieťa je na ÚPSVaR-e

Povinnosti oprávnenej osoby:

1. Oprávnená osoba je povinná platiteľovi zmeny týchto skutočností preukázať skutočnosť rozhodujúce na vznik nároku na príspevok, na jeho výšku a na jeho výplatu písomne do 8 dní. Alebo tieto zmeny do 8 dní oznámiť platiteľovi elektronickými prostriedkami podpísanými zaručeným elektronickým podpisom; to neplatí na preukazovanie skutočností a oznamovanie zmien, ktoré sú platiteľovi známe z výkonu inej činnosti platiteľa, alebo ktoré môže platiteľ získať z dostupného informačného systému verejnej správy.

2. Oprávnená osoba je povinná pri uplatnení nároku na príspevok podľa § 5 ods. 1 písm. a) preukázať písomnou dohodou **výšku úhrady** za poskytovanú starostlivosť o dieťa a rovnako písomnou dohodou preukázať aj **zmenu výšky úhrady** za poskytovanú starostlivosť o dieťa, ak taká zmena nastala počas trvania nároku na príspevok (§ 10 ods. 2).

Rôzne možnosti:

Rodič, ktorý pracuje alebo študuje si môže vybrať medzi poberaním *príspevku na starostlivosť o dieťa* alebo poberaním *rodičovského príspevku* (prelinkovať na rodičovský príspevok) podľa toho, ktorý príspevok rodine alebo poberateľovi viac vyhovuje.

Príklady:

- ak je dieťa v starostlivosti svojej babky alebo druhého rodiča, príspevok na starostlivosť o dieťa je iba vo výške **41.10 eur** bez preukazovania nákladov na starostlivosť o dieťa (výhodnejší rodičovský príspevok **270 resp. 370 eur** mesačne)
- ak je dieťa v štátnej materskej škole, rodič dostane príspevok na starostlivosť najviac vo výške 80 eur (výhodnejší rodičovský príspevok **270 resp. 370 eur** mesačne)

- ak je dieťa v súkromných jasliach, za ktoré rodič platí viac ako 270 eur, výhodnejší je príspevok na starostlivosť o dieťa (preplácanie nákladov na starostlivosť v jasliach až do **280 eur** mesačne)

• Pri rodičovskom príspevku oprávnená osoba nemusí preukazovať náklady vynaložené na starostlivosť o dieťa, výška príspevku je **270 resp. 370 eur** mesačne.

Daňový bonus

V súlade so zákonom č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov je daňový bonus daňovým zvýhodnením na vyživované dieťa žijúce s daňovníkom v domácnosti.

Nárok na daňový bonus má každý daňovník, ktorý spĺňa nasledovné podmienky:

1. dosiahne tzv. aktívne príjmy za zdaňovacie obdobie aspoň vo výške 3480 € a to: z príjmov zo závislej činnosti (zo zamestnania), alebo z príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti; okrem dosiahnutia minimálnej výšky týchto príjmov (3480 €) musí byť vykázaný i základ dane z týchto príjmov.
2. vyživuje vo svojej domácnosti dieťa – vlastné, osvojené, dieťa manžela/ky, v náhradnej starostlivosti, ktoré sa (podľa zákona o prídavku na dieťa) považuje za nezaopatrené podľa zákona o prídavku na dieťa,
3. preukáže nárok príslušnými dokladmi (kópia rodného listu dieťaťa a potvrdenie o návšteve školy, ak sa pripravuje na povolanie štúdiom, ...)

4. **Suma daňového bonusu v roku 2020 je**
5. **22,72 €** - 1 nezaopatrené dieťa
45,44 € - 2 nezaopatrené deti
68,16 € - 3 nezaopatrené deti
6. Nárok na daňový bonus je aj na viacero detí. Za každé jedno dieťa máte daňové zvýhodnenie 22,72€.
7. V prípade, že sa staráte o dieťa do 6 rokov, máte nárok na dvojnásobný daňový bonus za každé dieťa. Namiesto zvýhodnenia 22,72€, **získate za každé dieťa do 6 rokov 45,44€**. Do 6 rokov znamená, že daňový bonus na dieťa bude posledný krát dvojnásobný v mesiaci, kedy oslávi 6. narodeniny.

Príplatok k príspevku na dieťa

Štátna sociálna dávka, ktorou štát **pripláca** oprávnenej osobe (rodičovi alebo fyzickej osobe, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov) **k prídavku na dieťa** na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa, **na ktoré nemožno uplatniť daňový bonus** podľa osobitného predpisu.

Príplatok k prídavku na dieťa sa vypláca mesačne spoločne s prídavkom na dieťa.

Nárok na uplatnenie príplatku k prídavku má:

- oprávnená osoba, ktorá sa stará o nezaopatrené dieťa,
- oprávnená osoba, ktorá poberá predčasný starobný dôchodok, alebo starobný dôchodok, invalidný (pokles viac ako 70 %), výsluhový v SR, dôchodkové dávky toho istého druhu v cudzine oprávnenu osobou a ďalšou fyzickou osobou, ktorá si môže uplatniť daňový bonus podľa § 33 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov (druhý rodič, druhý náhradný rodič alebo manžel rodiča, ktorý nie je rodičom nezaopatreného dieťaťa, ak žijú s nezaopatreným dieťaťom v domácnosti),
- nevykonávanie zárobkovej činnosti oprávnenu osobou a ďalšou fyzickou osobou, ktorá si môže uplatniť daňový bonus podľa § 33 zákona č. 595/2003 Z. z. (druhý rodič, druhý náhradný rodič alebo manžel rodiča, ktorý nie je rodičom nezaopatreného dieťaťa ak žijú s nezaopatreným dieťaťom v domácnosti),
- osoba, ktorej nebol priznaný daňový bonus na dieťa, na ktoré poberá prídavok na dieťa.

Ak je viac oprávnených osôb a spĺňajú podmienky ustanovené týmto zákonom, príplatok k prídavku na to isté dieťa patrí oprávnenej osobe, ktorej patrí prídavok na dieťa.

Suma príplatku k prídavku je 11.41 eur mesačne, no žiadateľ si môže uplatniť nárok na prídavok spätne najviac za obdobie šiestich mesiacov. Vypláca sa spolu s prídavkom na dieťa (**24,95 eur**)

Žiadosť Príplatok k prídavku na dieťa

Príspevok na nezaopatrené dieťa

Dávka určená na podporu výchovy, vzdelávania a všestranného rozvoja dieťaťa v domácnosti, ktoré riadne plní povinnú školskú dochádzku, inak sa príspevok odníma.

Suma príspevku na každé nezaopatrené dieťa je 18,10 € mesačne.

Nárok na príspevok **nepatrí**, ak:

- zákonný zástupca dieťaťa nedbá o riadne plnenie povinnej školskej dochádzky dieťaťa a z toho dôvodu bol určený osobitný príjemca prídavku na dieťa,
- bolo dieťaťu alebo jeho rodičovi uložené výchovné opatrenie a výchovné opatrenie neplní účel, pre ktorý bolo uložené.

Zdravotné poistenie

Dotýkajúce sa hlavne rodiny s ŤZP dieťaťom od 3 – 6 je za:

- nezaopatrené dieťa
- fyzickú osobu/rodiča, ktorý poberá **rodičovský príspevok**,
- fyzickú osobu, ktorej sa poskytuje starostlivosť v zariadení, v ktorom je umiestnená na základe rozhodnutia súdu, alebo v zariadení sociálnych služieb celoročne fyzickú osobu/rodiča, ktorý poberá **peňažný príspevok za opatrovanie** fyzickú osobu/rodiča, ktorý sa **osobne celodenne a riadne stará o dieťa do 6 rokov**
- fyzickú osobu/rodiča, ktorý **opatrjuje občana s ŤZP** (aj dieťa od 6 rokov veku) odkázaného podľa posudku vydaného podľa osobitného predpisu
- alebo **opatrjuje blízku osobu, ktorá je staršia ako 80 rokov** a nie je umiestnená v zariadení sociálnych služieb alebo v zdravotníckom zariadení; starostlivosť o takéto osoby sa preukazuje čestným vyhlásením
- fyzickú osobu, ktorá vykonáva **osobnú asistenciu občanovi s ŤZP** podľa osobitného predpisu
- fyzickú osobu, ktorá poberá **náhradu príjmu, nemocenské, ošetrovné alebo materské**
- fyzickú osobu, ktorej **zanikol nárok na ošetrovné po uplynutí 10 dňa potreby ošetrovania alebo starostlivosti aj po tomto dni**

- fyzickú osobu, ktorá poberá **dávku v hmotnej núdzi alebo príspevok k dávke v hmotnej núdzi**
- fyzickú osobu, ktorá je zaradená **v evidencii uchádzačov o zamestnanie**

POZOR: Vo všetkých uvedených prípadoch fyzická osoba, **nemôže byť** súčasne zamestnancom ani samostatne zárobkovo-činnou osobou. **Sleduje sa** jej príjem, ktorý podlieha dani z príjmov, okrem vyňatých príjmov, a ten nesmie presiahnuť úhrn minimálnych základov, ktorý je určený v právnych predpisoch. Informácie týkajúce sa aktuálnych minimálnych základov Vám poskytne príslušná zdravotná poisťovňa.

Starostlivosť o dieťa na účely zdravotného poistenia

Štát platí zdravotné poistenie aj za osobu/rodiča, ktorý sa osobne **celodenne a riadne stará o dieťa do 6 rokov**. Na účely zdravotného poistenia sa považuje nielen osobná celodenná starostlivosť o dieťa, ale táto podmienka je splnená aj vtedy, ak dieťa:

- navštevuje jasle, materskú školu, alebo zariadenie, v ktorom je umiestnené na základe rozhodnutia súdu, alebo iné obdobné zariadenie (**najviac v rozsahu 4 hodín/deň**). (pri poberaní rodičovského príspevku časová podmienka nie je)
- pravidelne ambulantne navštevuje liečebno-rehabilitačné zariadenie,
- zo zdravotných dôvodov je v ústavnej starostlivosti zdravotníckeho zariadenia **najviac 3 po sebe nasledujúce kalendárne mesiace**.

Dôchodkové poistenie

Poistencom štátu môže byť:

- fyzická osoba (rodič alebo osvojiteľ dieťaťa, prípadne jeho manžel/manželka, osoba, ktorej bolo dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu), ktorá sa riadne stará **o dieťa do šiestich rokov jeho veku**

- fyzická osoba, ktorá sa riadne stará o dieťa s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom po dovŕšení šiestich rokov jeho veku, najdlhšie do 18 rokov jeho veku
- fyzická osoba, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie

Obdobie, za ktoré platí poisťné na dôchodkové poistenie štát, sa týmto osobám v budúcnosti zhodnotí ako obdobie dôchodkového poistenia na účely nároku na niektorú z dôchodkových dávok.

Fyzická osoba, ktorá sa riadne stará o dieťa s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom do 6 rokov, môže byť dôchodkovo poistená, ak:

- ona aj dieťa majú trvalý pobyt na území SR
- dieťa môže byť v školskom zariadení **aj viac ako štyri hodiny denne**
- nie je dôchodkovo poistená ako zamestnanec (ani ako dohodár) alebo samostatne zárobkovo činná osoba
- nie je poistená z iného titulu a nebol jej priznaný predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok a nedovŕšila ani vek potrebný na nárok na starobný dôchodok
- ak podala prihlášku na dôchodkové poistenie

Povinnosti rodiča:

Rodič musí podať v Sociálnej poisťovni **prihlášku** na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom po dovŕšení 3 rokov. Ale ak napr. matka začne pracovať, je povinná sa odhlásiť z tohto poistenia (**odhláška**), a to do 8 dní odo dňa, kedy vznikol dôvod pre zánik povinného dôchodkového poistenia.

Upozornenie:

Hlavnou podmienkou pre osobu, ktorá sa stará o dieťa s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom po dovŕšení 3 rokov je splnenie riadnej starostlivosti. Riadna starostlivosť o dieťa na účely dôchodkového poistenia je starostlivosť poskytovaná dieťaťu v záujme všestranného fyzického vývinu a psychického vývinu dieťaťa, najmä

primeraná výživa dieťaťa, hygiena dieťaťa, výchova dieťaťa a dodržiavanie preventívnych prehliadok dieťaťa.

Podmienka riadnej starostlivosti na účely dôchodkového poistenia sa považuje za splnenú aj vtedy, ak táto osoba zabezpečuje riadnu starostlivosť o dieťa osobne alebo inou plnoletou fyzickou osobou alebo právnickou osobou (jasle, materská škola a pod.).

Hmotná núdza a dieťa so zdravotným postihnutím

Z dôvodu ZZ dieťaťa sa rodina môže dostať do stavu hmotnej núdze a potrebuje pomoc. Aj v tomto ohľade je nápomocný štát a vie poskytnúť sociálnu pomoc, o ktorú je potrebné požiadať na príslušnom ÚPSVaR-e.

Pre informáciu:

Hmotná núdza je stav, keď príjem človeka nedosahuje sumy životného minima.

Sociálna pomoc je poskytovanie základného sociálneho poradenstva pri riešení hmotnej núdze. Základné sociálne poradenstvo je činnosť zameraná na zistenie rozsahu a charakteru hmotnej núdze, na zistenie príčin jej vzniku, na poskytnutie informácií o možnosti jej riešenia a na usmernenie človeka pri voľbe a uplatňovaní sociálnej pomoci.

Dávku v hmotnej núdzi je pridelená vtedy, ak poberatelia dávky nevedia alebo nemôžu zabezpečiť či zvýšiť príjem prácou, svojim majetkom alebo uplatnením nejakého práva (napríklad práva na výživné). Základná dávka je určená na zabezpečenie základných životných podmienok oprávnenej osoby a každej spoločne posudzovanej osoby.

Domácnosť má nárok na pomoc v hmotnej núdzi vtedy, ak príjem jej členov nedosahuje sumu nárokov stanovenú v zákone o pomoci v hmotnej núdzi. Zákon ustanovuje, ktorý príjem sa pri posudzovaní hmotnej núdze a poskytovaní pomoci v hmotnej núdzi považuje za príjem a v akej výške. Sumu nárokov môže tvoriť:

dávka (výška dávky závisí od členov domácnosti),

aktivačný príspevok (v prípade ak občan zúčastňuje na vykonávaní menších obecných služieb alebo si zvyšuje kvalifikáciu formou štúdia popri zamestnaní, kombinovaného štúdia a štúdia jednotlivých vyučovacích predmetov alebo formou externého štúdia),

príspevok na bývanie (v prípade, že občan je vlastníkom alebo nájomcom bytu alebo domu a preukáže, že šesť po sebe nasledujúcich mesiacov hradil náklady spojené s bývaním a uhradil poplatky za tuhý komunálny odpad potvrdením tlačiva, ktoré sa nachádza [TU](#)),

príspevok na nezaopatrené dieťa a

ochranný príspevok (v prípade ak občan dosiahol vek potrebný na nárok na starobný dôchodok, je invalidný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%, sa osobne stará o ťažko zdravotne postihnutého občana odkázaného na opatrovanie alebo sa zúčastňuje na resociaľnom programe alebo má nepriaznivý zdravotný stav, pri ktorom je práceneschopný na viac ako 30 po sebe nasledujúcich dní alebo je osamelý rodič, ktorý sa celodenne stará o dieťa do 31 týždňov veku dieťaťa alebo sa celodenne stará o ŤZP dieťa).

Suma pomoci v hmotnej núdzi sa určí tak, že sa spočíta výška dávky a príspevkov, na ktoré má domácnosť nárok a od tejto sumy sa odpočíta príjem členov domácnosti. Vyplatí sa až výsledná čiastka.

Dávka v hmotnej núdzi

Sociálna dávka, ktorá sa poskytuje na zabezpečenie príjmu rodiny a jej členov, aby si mohli zabezpečiť základné životné potreby a jej výška závisí od počtu členov rodiny.

 Výška dávky v hmotnej núdzi je:

- a) **64,70** eura mesačne, ak ide o jednotlivca,
- b) **123,10** eura mesačne, ak ide o jednotlivca s dieťaťom alebo najviac so štyrmi deťmi,
- c) **112,50** eura mesačne, ak ide o dvojicu bez detí,
- d) **168,40** eura mesačne, ak ide o dvojicu s dieťaťom alebo najviac so štyrmi deťmi,
- e) **179,80** eura mesačne, ak ide o jednotlivca s viac ako štyrmi deťmi,
- f) **226,90** eura mesačne, ak ide o dvojicu s viac ako štyrmi deťmi.

Od poberateľa dávky sa očakáva, že bude aktívny (napr. vykonáva práce pre obec, dobrovoľnícke činnosti a podobne) a to v rozsahu 32 hodín/mesačne. Ak by poberateľ neodpracoval stanovený počet hodín, dávka sa mu zníži (neplatí pre určité skupiny občanov, ktorí sa z rôznych dôvodov nemôžu pracovať).

Sociálna dávka v hmotnej núdzi sa neznižuje ak člen domácnosti

- dosiahol dôchodkový vek, alebo poberá predčasný starobný dôchodok
- je invalidný (plne alebo čiastočne)
- je nezaopatrené dieťa
- je tehotná žena, od začiatku ôsmeho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu určeným lekárom,
- má nepriaznivý zdravotný stav, čo znamená, že bol uznaný ošetrojúcim lekárom za dočasne práceneschopného na viac ako 30 po sebe nasledujúcich dní,
- osobne, každodenne a riadne stará o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanú na opatrovanie,
- **je rodič, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará o dieťa do troch rokov veku,**
- **je osamelý rodič, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará o dieťa do šiestich rokov veku v postavení rodičov sú aj osoby,** ktorými bolo dieťa zverené rozhodnutím súdu
- si zvyšuje kvalifikáciu formou denného štúdia,
- ktorému vznikol nárok na aktivačný príspevok, príspevok na vykonávanie absolventskej praxe alebo na príspevok na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby,
- ktorému vykonávanie prác nebolo ponúknuté.

V prípade, že človek nespadá do jednej z týchto kategórií a ponúknu mu vykonávanie práce pre obec alebo VÚC, nemal by ju odmietnuť. Ak tak urobí, zníži sa mu vyplácaná suma pomoci v hmotnej núdzi.

Žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi je na stránkach ÚPSVaR-u.

Jednorázová dávka v hmotnej núdzi

Jednorázová dávka je určená na čiastočnú úhradu mimoriadnych výdavkov členov domácnosti, ktorí sú v hmotnej núdzi. Poskytuje sa najmä na zabezpečenie nevyhnutného ošatenia, bielizne, obuvi, nevyhnutného vybavenia domácnosti (postele,

stola, stoličky, chladničky, sporáku, variča, vykurovacieho telesa, paliva, práčky, periny, posteľnej bielizne, bežného kuchynského riadu), mimoriadnych liečebných nákladov alebo školských potrieb.

Dávku možno priznať do výšky preukázaných skutočných výdavkov, najviac do výšky 630,60 € (**troj násobok sumy** životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu). Ak sa poskytne opakovane, tak súčet súm poskytnutých v priebehu jedného roka nesmie presiahnuť túto hranicu.

Žiadosť o jednorazovú dávku v hmotnej núdzi sa podáva na obecnom úrade v obci, kde má žiadateľ trvalý pobyt. Na poskytnutie jednorazovej dávky nie je nárok, t. j. obec nemusí žiadosti vyhovieť, ak na poskytnutie takejto pomoci nemá finančné prostriedky. Každá obec má vlastný formulár žiadosti, dostupný na obecnom úrade. Obec je povinná o žiadosti rozhodnúť (teda jej vyhovieť, alebo ju zamietnuť) do 30 dní od jej podania, vo veľmi zložitých prípadoch do 60 dní. Proti rozhodnutiu obce je možné sa odvolať, a to do 15 dní od doručenia rozhodnutia. Odvolanie sa podáva na obecnom úrade, rozhoduje o ňom príslušný súd.

Ako požiadať o pomoc v hmotnej núdzi

Pomoc v hmotnej núdzi sa poskytuje pre členov domácnosti až po posúdení ich príjmu, majetku, možnosti pracovať a uplatniť si nároky. Osoba, ktorá podá žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi (žiadateľ) je zástupcom členov domácnosti a po rozhodnutí úradu je aj príjemcom pomoci.

Žiadateľ je povinný preukázať pri podaní žiadosti a pri poskytovaní pomoci v hmotnej núdzi všetky skutočnosti o príjmových a majetkových pomeroch členov domácnosti a umožniť pracovníkom úradu overenie týchto skutočností v mieste svojho pobytu.

Žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi sa podáva na Odbore sociálnych vecí a rodiny úradu práce sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého bydliska. Na základe tejto žiadosti úrad rozhodne o tom, či je žiadateľ v hmotnej núdzi a určí výšku dávky a príspevkov, ktoré mu budú vyplácané. V prípade, že po vydaní rozhodnutia sa zmenia okolnosti a osobe v hmotnej núdzi vznikne nárok na ďalší príspevok – napríklad na ochranný príspevok, môže písomne požiadať ÚPSVaR o priznanie takéhoto príspevku.

Úrad je povinný o žiadosti rozhodnúť do 30 dní od jej podania, vo veľmi zložitých prípadoch do 60 dní. Proti každému rozhodnutiu úradu je možné sa odvolať, a to do 15 dní od doručenia rozhodnutia. Odvolanie sa podáva na úrade, ktorý rozhodnutie vydal. O odvolaní rozhoduje Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny. Rozhodnutie o odvolaní musí byť doručené.

Úrad vypláca dávku a príspevky osobe v hmotnej núdzi mesiac dozadu – najneskôr do konca nasledujúceho mesiaca. To znamená, ak človek požiada o pomoc v hmotnej núdzi v marci, dávka za marec mu bude vyplatená najneskôr do konca apríla, dávka za apríl do konca mája atď.

Poberateľ dávky sa musí zdržiavať v Slovenskej republike, pretože dávka v hmotnej núdzi a príspevky k nej sa nevyplácajú do zahraničia a neplatia sa za čas, v ktorom sa osoba v hmotnej núdzi zdržiava v zahraničí.

Žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi je na stránkach ÚPSVaR-u.

Osoba, ktorá je v hmotnej núdzi, má nárok na oslobodenie od koncesionárskych poplatkov . Oznámenie sa podáva elektronickým formulárom, ku ktorému je potrebné doklad od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o poberaní dávky v hmotnej núdzi.

Príspevok na bývanie

Dávka určená občanovi alebo členovi jeho rodiny, ktorý sa s ním spoločne posudzuje (manžel/ka, nezaopatrené deti), za predpokladu, že je občanom v hmotnej núdzi a:

- je vlastníkom bytu, vlastníkom rodinného domu,
- nájomcom bytu alebo nájomcom rodinného domu alebo nájomcom obytnej miestnosti v zariadení určenom na trvalé bývanie,
- vlastníkom bytu, nájomca bytu alebo vlastníkom rodinného domu, nájomca rodinného domu uhrádza náklady spojené s bývaním a predloží doklad o zaplatení týchto nákladov za predchádzajúcich šesť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov alebo preukáže uznanie dlhu a dohodu o splátkach v prípade, že má nedoplatky spojené s úhradou nákladov spojených s bývaním alebo
- má v byte, resp. rodinnom dome právo doživotného užívania
- býva v zariadení podporovaného bývania, zariadení pre seniorov, domove sociálnych služieb alebo špecializovanom zariadení, ak sa v nich poskytuje sociálna služba plnoletej fyzickej osobe celoročnou pobytovou formou, v útulku, domove na polceste, zariadení núdzového bývania alebo v krízovom stredisku a platí úhradu za sociálnu službu v

zariadení sociálnych služieb alebo úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Ak sú pri **spoločnom nájme bytu viacerí občania** a na účely hmotnej núdze sa posudzujú samostatne, **patrí im len jeden príspevok** na bývanie.

Suma príspevku na bývanie:

- 55,80 € mesačne, ak ide o jedného občana v hmotnej núdzi,
- 89,20 € mesačne, ak ide o občana v hmotnej núdzi a členov jeho rodiny, ktoré sa s ním spoločne posudzujú.

Ochranný príspevok

Dávka určená na zabezpečenie osobných výdavkov člena domácnosti, ktorý nemá možnosť zabezpečiť si príjem alebo zvýšiť si príjem vlastnou prácou.

Ochranný príspevok za každého člena domácnosti je:

- **66,20 eur mesačne**, ak ide o člena domácnosti podľa ktorý dosiahol vek potrebný na nárok na starobný dôchodok, alebo je invalidný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, alebo je osamelý rodič, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará o dieťa do 31 týždňov veku dieťaťa, alebo sa osobne, **každodenne a riadne stará o fyzickú osobu s ŤZP odkázanú na opatrovanie**
- **36,40 eur** mesačne, ak ide o člena domácnosti, ktorý má nepriaznivý zdravotný stav (choroba, úraz alebo karanténne opatrenie, uznaný za PN na viac ako 30 po sebe nasledujúcich dní)
- **14,20 eur** mesačne, ak ide o člena domácnosti, ktorým **je tehotná žena** od začiatku 4. mesiaca tehotenstva, ktorá sa zúčastňuje pravidelne raz za mesiac na preventívnych prehliadkach u lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore gynekológia a pôrodníctvo (za účasť na preventívnej prehliadke v príslušnom mesiaci sa považuje aj poskytovanie zdravotnej starostlivosti v ústavnej zdravotnej starostlivosti), **rodič dieťaťa, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará o dieťa do 1 roku veku dieťaťa**

Osobitnou kapitolou je zdravotné a sociálne poistenie (v rámci ktorého je dôchodkové poistenie), kde nie len zamestnávateľia, ale aj rodičia majú svoju povinnosť a práva

Aktivačný príspevok

Aktivačný príspevok je určený na podporu získania, udržania, prehĺbenia alebo zvýšenia vedomostí, odborných zručností, praktických skúseností, pracovných návykov na účely zvýšenia pracovného uplatnenia na trhu práce.

Aktivačný príspevok je 132,40 eura mesačne pre člena domácnosti, ktorý má príjem zo závislej činnosti najmenej vo výške mesačnej minimálnej mzdy a 66,20 eura mesačne pre člena domácnosti, ktorý

- je v evidencii uchádzačov o zamestnanie a
  - zúčastňuje sa na vzdelávaní na získanie nižšieho stredného vzdelania,
  - zvyšuje si kvalifikáciu formou externého štúdia na strednej škole) alebo štúdia organizovaného externou formou na vysokej škole a nezískal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa,
  - zúčastňuje sa na vzdelávaní a príprave pre trh práce a projektov v dohodnutom rozsahu najmenej 32 hodín počas 30 dní,
  - je plnoletý a vykonáva aktivačnú činnosť formou menších obecných služieb pre obec alebo formou menších služieb pre samosprávny kraj
  - je plnoletý a vykonáva menšie obecné služby v rozsahu najmenej 64 hodín mesačne a najviac 80 hodín mesačne, na základe písomnej dohody medzi úradom a obcou alebo rozpočtovou organizáciou alebo príspevkovou organizáciou, ktorej zriaďovateľom je obec,
  - je plnoletý a vykonáva dobrovoľnícku činnosť, podľa zákona č. 406/2011 o dobrovoľníctve v rozsahu najmenej 64 hodín mesačne a najviac 80 hodín mesačne, na základe písomnej dohody medzi úradom a organizátorom dobrovoľníckej činnosti, alebo
- ktorému sa vypláca rodičovský príspevok, ak študuje na strednej škole alebo na vysokej škole; to neplatí ak získal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa,
- vykonáva dobrovoľnú vojenskú prípravu podľa zákona o dobrovoľnej vojenskej príprave.

Aktivačný príspevok **nepatrí** členovi domácnosti, ktorý

- je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie a poskytuje sa mu príspevok na vykonávanie absolventskej praxe alebo príspevok na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby,
- **spĺňa podmienky nároku na ochranný príspevok**

Nárok na aktivačný príspevok môže vzniknúť na člena domácnosti až po uplynutí 12 mesiacov odo dňa právoplatného rozhodnutia o odňatí aktivačného príspevku z dôvodu jeho vyradenia z evidencie uchádzačov o zamestnanie pre nespôluprácu alebo z dôvodu, že príjemca nespĺnil svoju oznamovaciu povinnosť a úrad zistil, že člen domácnosti nevykonával aktivity, ktoré sú podmienkou na vznik nároku na aktivačný príspevok.

Kompenzácia sociálnych dôsledkov ŤZP je zmiernenie alebo prekonanie sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia poskytovaním peňažných príspevkov na kompenzáciu podľa **zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.**

Pre posúdenie a poskytnutie akéhokoľvek peňažného príspevku na kompenzácie je potrebné:

- **podanie žiadosti o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu na ÚPSVaR-e v mieste trvalého bydliska**

- súčasťou žiadosti je aj aktuálny lekársky nález od všeobecného lekára (**tlačivo** je dostupné na webových stránkach úradov) a odborné lekárske nálezy (nie staršie ako 6 mesiacov) od odborných lekárov, ktoré v súvislosti so zdravotným postihnutím žiadateľ navštevuje.

- **potvrdenie o podaní daňového priznania** alebo **potvrdenie o príjme osôb** žijúcich v domácnosti s ŤZP za predchádzajúci rok, v ktorom je podávaná žiadosť, priamo od zamestnávateľa. Za príjem sa na účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu nepovažujú

a) jednorazové štátne sociálne dávky poskytnuté podľa osobitných predpisov,

b) prídavok na dieťa a príplatok k prídavku na dieťa poskytnutý podľa osobitného predpisu,

c) peňažné príspevky na kompenzáciu, ak tento zákon neustanovuje inak,

d) zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť,

e) invalidný dôchodok a čiastočný invalidný dôchodok spätne vyplatené podľa osobitného predpisu,

f) jednorazová dávka v hmotnej núdzi,

g) štipendiá, ak tento zákon neustanovuje inak,

h) prijaté náhrady škôd, náhrady nemajetkovej ujmy, plnenia z poistenia majetku a plnenia z poistenia zodpovednosti za škody okrem platieb prijatých ako náhrada za stratu zdaniteľného príjmu,

škodu spôsobenú na majetku, ktorý bol v čase vzniku škody obchodným majetkom,

škodu spôsobenú v súvislosti s podnikaním alebo inou samostatnou zárobkovou činnosťou a za škodu spôsobenú v súvislosti s prenájmom,

škodu spôsobenú na majetku, ktorý má fyzická osoba prenajatý, ak tento majetok využíva na podnikanie alebo inú samostatnú zárobkovú činnosť,

i) jednorazové plnenia z poistenia osôb, ktoré nemajú charakter úrazovej renty, jednorazové plnenia zo starobného dôchodkového sporenia a doplnkového dôchodkového sporenia,

j) daňový bonus podľa osobitného predpisu,

k) príjem získaný z predaja hnutelných a nehnuteľných vecí uvedených v odseku 19,

l) odškodnenie fyzických osôb podľa osobitného predpisu,

m) opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately finančného charakteru podľa osobitného predpisu,

n) vianočný príspevok podľa osobitného predpisu,

o) odmena za poskytnutie údajov pre štatistiku rodinných účtov, ktorú vykonáva Štatistický úrad Slovenskej republiky,

p) peňažné dary poskytnuté

v kalendárnom roku v úhrne do výšky 12-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom,

z prostriedkov nadácie, občianskeho združenia, neziskovej organizácie poskytujúcej všeobecne prospešné služby, neinvestičného fondu, cirkvi alebo náboženskej

spoločnosti, alebo na účely posilnenia účinkov kompenzácie, zachovania alebo zlepšenia zdravotného stavu,

r) odmena športového reprezentanta Slovenskej republiky za dosiahnuté výsledky na paralympijských hrách a deaflympijských hrách,

s) jednorazový príspevok za výkon mimoriadnej služby, motivačný príspevok, naturálne náležitosti, náhrada cestovného a jednorazové odškodnenie pozostalých poskytované v súvislosti so zaradením do aktívnych záloh podľa osobitného predpisu.

• **Čestné vyhlásenie na osobitnom tlačive či hodnota majetku, ktorý vlastní je vyššia ako 39.833 €. Za majetok sa nepovažuje majetok, ktorý využívate, ale majetok, ktorý bol zdedený, či darovaný. Poučenie je na uvedenom tlačive, ktoré je prílohou zákona č. 15 zákona 447/2008 Z. Z.**

POZOR: Ak je hodnota majetku osoby s ŤZP vyššia ako 39.833 €, peňažné príspevky nie je možné poskytnúť. Do tejto sumy sa nezapočítava hodnota nehnuteľnosti, ktorú užíva na trvalé bývanie.

Zákonný zástupca môže v zmysle Zákona č. 447/2008 Z. z o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov požiadať o:

• **vyhotovenie preukazu fyzickej osoby s ŤZP (§ 16)** – slúži na uplatnenie zliav a výhod napr. v doprave, kultúre a výška je určovaná dotknutým rezortom (vyhotovuje sa fyzickej osobe s ŤZP, ktorej bolo vydané rozhodnutie o preukaze, alebo rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu na základe **žiadosti** a lekárskeho nálezov)

• **vyhotovenie parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím (§ 17)** – je na základe posúdenia, či je osoba s ŤZP odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo má praktickú slepotu alebo úplnú slepotu oboch očí. (O parkovacom preukaze sa vydáva rozhodnutie na základe **žiadosti** a lekárskeho nálezov. Podkladom rozhodnutia je lekárskeho posudok, ktorý vyhotovuje posudkový lekár úradu). K týmto žiadostiam nie je potrebné dokladovať príjem fyzickej osoby s ŤZP ani príjem spoločne posudzovaných osôb.

- poskytnutie peňažných príspevkov – na základe žiadosti, posúdenia zdravotného stavu, posúdenia príjmov a majetku.

POZOR: V zmysle zákona č. 447/2008 Z.z. nie je upravená spodná hranica veku, kedy môže byť dieťa posúdené ako fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím. Obmedzenie vekom je len pri peňažnom príspevku na osobnú asistenciu - od 6. roku veku a peňažnom príspevku na opatrovanie - od 6. roku veku.

Úrady postupujú v konaní aj podľa zákona č. 71/1967 zbierky (zákon o správnom konaní) a nemajú vymedzené "obmedzit" žiadateľa v počte podaní alebo v akomkoľvek časovom odstupe od posledného podania žiadosti.

Nakoľko na peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia nevzniká automaticky nárok, ale vyplývajú z konkrétnych sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, ich návrh vyžaduje individuálny prístup ku každému žiadateľovi zo strany sociálnych pracovníkov. Pred podaním žiadosti odporúčame poradiť sa na konkrétnom oddelení peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností miestne príslušného úradu (v mieste trvalého bydliska žiadateľa).

Druhá časť – Oblasti kompenzácie, posudková činnosť a zisťovanie príjmu majetku v týchto oblastiach (§ 5 zákona č. 447/2008 Z.z.):

a) mobility a orientácie (§ 6) – kompenzovanie zníženej pohybovej schopnosti samostatne sa premiestňovať alebo znížená orientačná schopnosť.

b) komunikácie (§ 7) – kompenzovanie narušenej schopnosti komunikácie má umožniť styk so spoločenským prostredím a sprístupniť informácie.

c) zvýšených výdavkov (§ 8)

- na diétne stravovanie,

- súvisiacich s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia,

- súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla,
- súvisiacich so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom.

d) sebaobsluhy (§ 9) – kompenzáciou obmedzenej schopnosti sebaobsluhy alebo straty tejto schopnosti sa zabezpečí pomoc pri úkonoch sebaobsluhy alebo poskytne osobitná starostlivosť

Presný zoznam pomôcok je definovaný v Opatrení MPSVaR SR č. 7/2009 Z. z na stránkach ÚPSVaR-u. Návrh na zaradenie určitej pomôcky do zoznamu pomôcok môže podať aj zástupca občianskeho združenia fyzických osôb so zdravotným postihnutím (rodičia).

Návrh obsahuje:

- názov a sídlo právnickej osoby a meno a priezvisko jej zástupcu, ak navrhovateľ je právnická osoba,
- meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu alebo prechodného pobytu, ak navrhovateľ je fyzická osoba,
- názov pomôcky,
- účel pomôcky,
- charakteristiku pomôcky,
- cenu pomôcky,
- maximálne zohľadňovanú sumu z ceny pomôcky,
- dôvod na zmenu maximálne zohľadňovanej sumy z ceny pomôcky,
- dôvod zaradenia pomôcky do zoznamu pomôcok,
- dôvod vyradenia pomôcky zo zoznamu pomôcok,

- odhad počtu predaných pomôcok fyzickým osobám v období nasledujúcich troch rokov od podania návrhu.

Návrh sa podáva písomne na adrese:

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Špitálska č. 4,6,8

816 43 Bratislava

Komplexný posudok

Podkladom na rozhodnutie o príspevku na kompenzáciu **je komplexný posudok** na základe posudkovej činnosti v zmysle **§10 zákona č. 447/2008 Z. z.**, ktorý zahŕňa:

- **lekársku posudkovú činnosť**
- **sociálnu posudkovú činnosť**

POZOR: Súčasťou **rozhodovacej činnosti** je aj **zist'ovanie príjmu a majetku** osoby s ŤZP, k čomu sa pripočítavajú aj príjmy spoločne posudzovaných osôb (rodičia) žijúcich v spoločnej domácnosti (napr. v rodine s jedným ŤZP dieťaťom a súrodencom sa sčítajú priemerný mesačný príjem rodičov / 4 = výška príjmu na 1 osobu. **Pri určitej výške príjmu** u ŤZP sa peňažné príspevky na kompenzáciu **neposkytnú vôbec alebo sa poskytnú v nižšej sume. V komplexnom posudku môžu byť navrhnuté všetky formy kompenzácie, o ktoré klient žiada, ale rozhodnutie môže byť zamietavé z dôvodu vysokého príjmu.** Pri rôznych kompenzáciách je v zákone určené o koľko násobok táto suma nesmie presiahnuť životné minimum, aby bolo poskytnutá kompenzácia. Na základe rozdielu sa určí **percentuálne výška peňažného príspevku** na tú-ktorú kompenzáciu.

Za **životné minimum** fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú, sa považuje suma alebo úhrn súm:

- **210,20 €** mesačne, ak ide o **jednu plnoletú fyzickú osobu,**
- **146,64 €** mesačne, ak ide o **d'alšiu spoločne posudzovanú plnoletú fyzickú osobu,**

- **95,96 €** mesačne, ak ide o **nezaopatrené dieťa alebo zaopatrené nepľnoleté dieťa**.

Lekárska posudková činnosť na účely tohto zákona (§ 11 zákona č. 447/2008 Z. z.) je:

- a) hodnotenie a posudzovanie **zdravotného stavu**, jeho zmien a porúch, ktoré podmieňujú zdravotné postihnutie fyzickej osoby
- b) určovanie **miery funkčnej poruchy**
- c) posudzovanie sociálnych dôsledkov **v oblastiach kompenzácií**, ktoré má fyzická osoba v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia
- d) posudzovanie **jednotlivých druhov odkázanosti** fyzickej osoby s ŤZP
- e) posudzovanie fyzickej a psychickej schopnosti fyzickej osoby vykonávať opatrovanie
- f) posudzovanie fyzickej a psychickej schopnosti fyzickej osoby s ŤZP udeliť písomný súhlas podľa **§ 40 ods. 6**
- g) posúdenie potreby osobitnej starostlivosti podľa osobitného predpisu.

Záver lekárskej posudkovej činnosti, teda lekársky posudok musí obsahovať:

- vyjadrenie, že ide o fyzickú osobu s ŤZP (ak je miera funkčnej poruchy najmenej 50 %)
- termín opätovného posúdenia zdravotného stavu (ak ho určí posudkový lekár),
- závery k jednotlivým druhom odkázanosti (zadefinovanie je v zákone č. 447/ 2008 Z. z)

Sociálna posudková činnosť na účely tohto zákona (§ 13 zákona č. 447/2008 Z. z.) je:

- a) posudzovanie **individuálnych predpokladov** fyzickej osoby s ŤZP

b) posudzovanie **rodinného prostredia** fyzickej osoby s ŤZP

c) posudzovanie prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby s ŤZP do spoločnosti

d) posudzovanie všetkých **druhov odkázanosti** fyzickej osoby s ŤZP podľa **§ 14**; (na účely **parkovacieho preukazu** sa posudzuje len oblasť mobility a orientácie)

e) navrhovanie kompenzácií v jednotlivých oblastiach (**podľa § 6 - 10**).

Na základe **záverov zo sociálnej posudkovej činnosti** sa posudzujú druhy odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na kompenzáciu **§ 14**.

Na základe lekárskeho posudku (**§ 11 ods. 11** zákona č. 447/2008 Z. z.) a na základe posudkového záveru (**§ 13 ods. 9**) príslušný orgán vypracúva komplexný posudok na účely kompenzácie, ktorý je podkladom pre rozhodnutie o vyhovení/nevyhovení žiadosti a o priznaní/nepriznaní **jednorazového alebo opakovaného peňažného príspevku** (**§ 19**).

Všeobecné informácie pre poskytnutie peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla § 34 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z.:

- osoba s ŤZP preukáže, že sa jej **poskytuje sociálna služba** v domove sociálnych služieb, špecializovanom zariadení, dennom stacionári alebo preukáže, že sa jej **bude poskytovať sociálna služba** v týchto zariadeniach alebo
- osoba s ŤZP **navštevuje školské zariadenie** alebo preukáže, **že bude navštevovať** školské zariadenie a tak **bude využívať** osobné motorové vozidlo **najmenej dvakrát v týždni** na účely prepravy do zamestnania, školského zariadenia alebo do domova sociálnych služieb
- sa osobe s ŤZP, ktorej sa poskytuje týždenná pobytová sociálna služba v domove sociálnych služieb alebo špecializovanom zariadení, zabezpečuje najmenej jedenkrát v týždni jej preprava do tohto domova alebo zariadenia a najmenej jedenkrát v týždni preprava z takéhoto domova alebo zariadenia alebo

- fyzická osoba s ŤZP navštevuje školské zariadenie najmenej dvakrát v mesiaci z dôvodu, že má určený individuálny študijný plán alebo je ubytovaná v internáte.

Peňažný príspevok po schválení ÚPSVaR-om na kúpu pomôcky, výcvik, úpravu a opravu je možné poskytnúť až na základe:

- dokladu o cene pomôcky („predfaktúra“) alebo dokladu o kúpe pomôcky („faktúra“) vyhotoveného osobou, ktorej predmetom činnosti je výroba, predaj alebo distribúcia pomôcky (auto, vozík...)
- dokladu o cene výcviku používania pomôcky („predfaktúra“) alebo dokladu o cene vykonaného výcviku používania pomôcky („faktúra“) vyhotoveného osobou, ktorej predmetom činnosti je vykonanie výcviku používania pomôcky,
- dokladu o cene úpravy pomôcky („predfaktúra“) alebo dokladu o cene vykonanej úpravy pomôcky („faktúra“) vyhotoveného osobou, ktorej predmetom činnosti je úprava pomôcky.

Peňažný príspevok na kúpu, úpravu, výcvik a opravu pomôcky sa neposkytne:

- ak príjem osoby s ŤZP prevyšuje **päť násobok sumy** životného minima
- na pomôcku, ktorá bola zakúpená pred dňom vypracovania komplexného posudku
- na kúpu osobného motorového vozidla, ktoré je podľa technického preukazu staršie ako 5 rokov
- na kúpu pomôcky, výcvik používania pomôcky, úpravu pomôcky, opravu pomôcky, opravu úpravy pomôcky, kúpu zdvíhacieho zariadenia, kúpu osobného motorového vozidla, úpravu osobného motorového vozidla, ktoré boli zakúpené alebo vykonané pred dňom vypracovania komplexného posudku.

Odvolanie sa podáva na miestne príslušný úrad, ktorý vydal rozhodnutie. Odvolacím orgánom je Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny konajúci v zmysle zákona č.447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Výška peňažného príspevku sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny pomôcky, ceny výcviku využívania pomôcky alebo ceny úpravy pomôcky a príjmu osoby s ŤZP (pri deťoch sa posudzujú aj rodičia).

- Výška peňažného príspevku je **najviac 8.630,42.**

Výška peňažného príspevku určeného na kúpu:

- druhého mechanického vozíka **je najviac 1.659,70 €**,
- druhého elektrického vozíka je **najviac 4.979,09 € a**
- druhého načúvacieho aparátu je **najviac 331,94 €**
- osobného motorového vozidla je **najviac 6.638,79 €**
- osobného motorového vozidla s automatickou prevodovkou je **najviac 8.298,48 €**

(Cena osobného motorového vozidla sa zohľadňuje **najviac** v sume **13.277,57 €**)

Jednorazové peňažné príspevky

- peňažný príspevok na kúpu pomôcky
- peňažný príspevok na výcvik používania pomôcky
- peňažný príspevok na úpravu pomôcky
- peňažný príspevok na opravu pomôcky
- peňažný príspevok na kúpu zdvíhacieho zariadenia (schodolez, zdvihák, šikmá a zvislá schodisková plošina, výťah, stropné zdvíhacie zariadenie)
- peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla
- peňažný príspevok na úpravu osobného motorového vozidla
- peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu, garáže

Opakované peňažné príspevky:

- peňažný príspevok na prepravu
- peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov
- na diétne stravovanie
- súvisiace s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia
- súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla
- súvisiace so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom

Opakované peňažné príspevky

Peňažný príspevok na prepravu

Poskytuje sa osobe s ŤZP **odkázanej** podľa **komplexného posudku na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ktorej oblasť mobility je navrhnutá kompenzovať peňažným príspevkom na prepravu** a má od ÚPSVaR-u **právoplatné** rozhodnutie o priznaní tohto peňažného príspevku.

Peňažný príspevok **na prepravu** možno poskytnúť fyzickej osobe s ŤZP, ktorá na svoje pracovné aktivity, vzdelávacie aktivity, rodinné aktivity alebo občianske aktivity využíva prepravu zabezpečovanú osobou, ktorá má oprávnenie na vykonávanie prepravy, obcou alebo registrovaným subjektom podľa osobitného predpisu. Podmienka využívania osobného motorového vozidla na pracovné aktivity je splnená aj vtedy, ak fyzická osoba s ŤZP podniká, prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť v mieste svojho trvalého pobytu (§ 36 ods. 2 zákon č. 447/2008 Z. z.).

Žiadosť o priznanie peňažného príspevku sa podáva písomne na ÚPSVaR-e (§ 18 zákon č. 447/2008 Z. z.). Osoba s ŤZP okrem iných povinností uvedených v § 57 zákon č. 447/2008 Z. z. je povinná predložiť aj doklad o výdavkoch na prepravu za každú vykonanú cestu za každý kalendárny mesiac na vyúčtovanie, najneskôr do 5. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca (obsahuje najmä údaje o subjekte ktorý zabezpečil prepravu, dátum vykonania prepravy a cenu za vykonanú prepravu).

Peňažný príspevok nie je možné poskytnúť, ak:

- sa osobe s ŤZP poskytuje peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla,
- je osoba s ŤZP vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla,
- ak príjem osoby s ŤZP a spoluposudzovaných osôb preyšuje **päť násobok sumy životného minima** na jednu osobu alebo hodnota majetku osoby s ŤZP je vyššia ako 39.833 €.

Peňažný príspevok je možné poskytnúť **mesačne najviac vo výške 51,02%** sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Výška príspevku sa určí **percentuálnou sadzbou** v závislosti od preukázaných nákladov na prepravu a od príjmu osoby s ŤZP.

Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie

Zvýšené výdavky na diétne stravovanie sú výdavky na obstaranie potravín spojených s dodržiavaním diétného režimu, pričom zákon rozlišuje 3. skupiny diét. Ochorenia sú presne definované v prílohe č. 5 zákona č. 447/2008 Z. z.

Peňažný príspevok sa poskytne, ak: je osoba s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie (ak má chorobu alebo poruchu uvedenú v **prílohe č. 5 zákona**) a ak ÚPSVaR vydá rozhodnutie o priznaní peňažného príspevku.

Peňažný príspevok sa **neposkytuje**: osobe s ŤZP, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, alebo **ak je príjem osoby s ŤZP vyšší ako troj násobok sumy** životného minima

Žiadosť o príspevok sa podáva na ÚPSVaR-e v mieste trvalého pobytu žiadateľa a musí obsahovať:

- Lekárske nálezy
- **Žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu**

- **Potvrdenie o podaní daňového priznania** (ak bolo podávané)
- Príjem všetkých spolu posudzovaných osôb za predchádzajúci rok
- Vyhlásenie o majetku

Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia

Peňažný príspevok **sa poskytuje**, ak: je osoba s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia) a ak ÚPSVaR vydá rozhodnutie o priznaní peňažného príspevku.

Príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou **možno žiadateľovi priznať vtedy**, ak trpí ochorením uvedeným v **prílohe č. 6 zákona č. 447/2008 Z. z** o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP.

Príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia je možné priznať v prípade, ak žiadateľ trpí chronickým stavom uvedeným v **prílohe č. 7 zákona č. 447/2008 Z. z.** o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP alebo ak kvôli svojmu zdravotnému postihnutiu používa technicky náročnú pomôcku, ktorá je v tejto prílohe uvedená.

Peňažný príspevok sa **neposkytuje**: osobe s ŤZP, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, **ak je príjem osoby s ŤZP vyšší ako troj násobok sumy životného minima**.

Žiadosť o príspevok sa podáva na ÚPSVaR-e v mieste trvalého pobytu žiadateľa a musí obsahovať:

- Lekárske nálezy
- **Žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu**
- **Potvrdenie o podaní daňového priznania** (ak bolo podávané)
- Príjem všetkých spolu posudzovaných osôb za predchádzajúci rok

- Vyhlásenie o majetku

Výška peňažného príspevku je mesačne 9,28 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla

Peňažný príspevok sa poskytuje, ak: je osoba s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla a zároveň aj na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla, nie je vlastníkom ani držiteľom a jej prepravu zabezpečuje osoba, ktorá nemá oprávnenie na vykonávanie prepravy, osobné motorové vozidlo, na ktorého prevádzku sa poskytuje tento peňažný príspevok, využíva osoba s ŤZP na svoje pracovné, vzdelávacie, rodinné alebo občianske aktivity.

Peňažný príspevok sa neposkytuje: osobe s ŤZP, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, alebo **ak je príjem osoby s ŤZP vyšší ako troj násobok sumy životného minima**.

Žiadosť o príspevok sa podáva na ÚPSVaR-e v mieste trvalého pobytu žiadateľa a musí obsahovať:

- Lekárske nálezy
- **Žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu**
- **Potvrdenie o podaní daňového priznania** (ak bolo podávané)
- Príjem všetkých spolu posudzovaných osôb za predchádzajúci rok
- Vyhlásenie o majetku

Výška peňažného príspevku je mesačne 16,70 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom

Ide o výdavky na krmivo a na veterinárnu starostlivosť.

Peňažný príspevok sa poskytuje, ak: je osoba s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom, osoba s ŤZP je zároveň odkázaná na pomôcku, ktorou je pes so špeciálnym výcvikom (vodiaci, asistenčný, signálny pes).

Peňažný príspevok sa neposkytuje: osobe s ŤZP, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba alebo ak je príjem osoby s ŤZP **vyšší ako troj násobok sumy životného minima**.

Žiadosť o príspevok sa podáva na ÚPSVaR-e v mieste trvalého pobytu žiadateľa a musí obsahovať:

- Lekárske nálezy
- **Žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu**
- **Potvrdenie o podaní daňového priznania** (ak bolo podávané)
- Príjem všetkých spolu posudzovaných osôb za predchádzajúci rok
- Vyhlásenie o majetku

Výška peňažného príspevku je mesačne 22,27 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Jednorazové peňažné príspevky

Peňažné príspevky na kúpu pomôcky, na výcvik používania pomôcky a na úpravu pomôcky

Za pomôcku sa považuje:

vec, technologické zariadenie alebo jeho časť, ktoré umožňujú alebo sprostredkujú osobe s ŤZP vykonávať činnosti, ktoré by bez ich použitia nemohla vykonávať sama alebo ich vykonávanie by bolo spojené s nadmernou fyzickou záťažou alebo neúmernou dĺžkou trvania činnosti, špeciálny softvér alebo aktualizácia softvéru, ktoré umožňujú osobe s ŤZP používať počítač a iné technické zariadenia, osobné motorové vozidlo, ale iba na účely výcviku jeho používania, pes so špeciálnym výcvikom – vodiaci pes, asistenčný pes, signálny pes.

Výcvik používania pomôcky je činnosť potrebná na získanie vedomostí, zručností a schopností na používanie pomôcky alebo overenie schopností používať pomôcku.

Úprava pomôcky je jej prispôsobenie individuálnym potrebám osoby s ŤZP, vrátane zavedenia upravenej pomôcky do prevádzky.

Peňažný príspevok **sa poskytnie**: ak je osoba s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na pomôcku alebo na úpravu pomôcky, ktorou je možné prekonať alebo zmierniť sociálne dôsledky jej ŤZP, ak sa pomôcka neposkytuje ani nepožičiava na základe verejného zdravotného poistenia, s výnimkou: druhého mechanického vozíka, za ktorý sa považuje aj druhý jednoduchý kočík a druhý špeciálne upravený kočík, druhého elektrického vozíka alebo druhého načúvacieho aparátu.

Príspevok sa poskytnie aj: na kúpu viacerých pomôcok, ak osoba s ŤZP spĺňa podmienky na poskytnutie peňažného príspevku na kúpu každej z týchto pomôcok.

Peňažný príspevok je možné poskytnúť len na pomôcky uvedené v zozname pomôcok na zmiernenie alebo prekonanie sociálnych dôsledkov ŤZP – Opatrenie MPSVR SR č. 7/2009.

Peňažný príspevok je možné poskytnúť na základe:

dokladu o cene pomôcky („predfaktúra“) alebo dokladu o kúpe pomôcky („faktúra“) vyhotoveného osobou, ktorej predmetom činnosti je výroba, predaj alebo distribúcia pomôcky, dokladu o cene výcviku používania pomôcky („predfaktúra“) alebo dokladu o cene vykonaného výcviku používania pomôcky („faktúra“) vyhotoveného osobou, ktorej predmetom činnosti je vykonanie výcviku používania pomôcky, dokladu o cene úpravy pomôcky („predfaktúra“) alebo dokladu o cene vykonanej úpravy pomôcky („faktúra“) vyhotoveného osobou, ktorej predmetom činnosti je úprava pomôcky.

Peňažný príspevok sa neposkytnie: ak príjem osoby s ŤZP prevyšuje päť násobok sumy životného minima,

- na pomôcku, ktorá bola zakúpená pred dňom vypracovania komplexného posudku,
- na výcvik používania pomôcky a úpravu pomôcky vykonané pred dňom vypracovania posudku.

Žiadosť o príspevok sa podáva na ÚPSVaR-e v mieste trvalého pobytu žiadateľa a musí obsahovať:

- Lekárske nálezy
- **Žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu**
- **Potvrdenie o podaní daňového priznania** (ak bolo podávané)
- Príjem všetkých spolu posudzovaných osôb za predchádzajúci rok
- Vyhlásenie o majetku
- Predfaktúru

Ďalší peňažný príspevok na kúpu pomôcky alebo peňažný príspevok na úpravu pomôcky rovnakého druhu je možné poskytnúť, ak pomôcka neplní svoj účel. Pomôcka alebo úprava pomôcky neplní svoj účel, ak:

- je nefunkčná a nemožno ju opraviť, alebo cena opravy alebo cena opravy s cenou všetkých doterajších opráv by bola vyššia ako 50 % poskytnutého peňažného príspevku na kúpu pomôcky alebo
- vyššia ako 50 % ceny pomôcky alebo 50 % ceny porovnateľnej pomôcky aktuálnej na trhu v čase rozhodovania o peňažnom príspevku na opravu pomôcky
- nekompenzuje sociálne dôsledky ŤZP.

Suma peňažného príspevku je najviac 8.630,42 €.

Výška peňažného príspevku určeného na kúpu druhého:

- mechanického vozíka alebo špeciálneho kočíka je najviac 1.659,70 €,
- elektrického vozíka je najviac 4.979,09 € a
- načúvacieho aparátu je najviac 331,94 €.

Výška sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny pomôcky, ceny výcviku využívania pomôcky alebo ceny úpravy pomôcky a príjmu osoby s ŤZP.

POZOR: Pri určení výšky peňažného príspevku na kúpu pomôcky sa zohľadňuje cena pomôcky najviac v sume ustanovenej v zozname pomôcok.

Peňažný príspevok na opravu pomôcky

Ide o príspevok na:

- opravu pomôcky,
- opravu úpravy pomôcky,
- opravu úpravy osobného motorového vozidla,
- opravu zdvíhacieho zariadenia.

Oprava pomôcky je:

- vykonanie zásahov na pomôcke alebo jej časti, ktorými sa zabezpečí výmena nefunkčných alebo opotrebovaných častí, častí s prekročenou životnosťou alebo kontrola funkčnosti zdvíhacieho zariadenia,
- vykonanie zásahov na tých častiach pomôcky alebo osobného motorového vozidla, ktoré boli upravené prispôbením individuálnym potrebám fyzickej osoby s ŤZP,
- chirurgický zákrok v rámci veterinárnej starostlivosti alebo liečebné terapeutické činnosti závažnejšieho charakteru na psovi so špeciálnym výcvikom.

Peňažný príspevok na opravu pomôcky nie je možné poskytnúť v prípade, ak pomôcka prestala plniť svoj účel z dôvodu nefunkčnosti napájacích batérií alebo akumulátorov s kapacitou do 10 Ah (ampérhodín).

Peňažný príspevok sa poskytnie:

- osobe s ŤZP, ak si pomôcka, na ktorú je odkázaná podľa komplexného posudku, vyžaduje opravu alebo úprava pomôcky si vyžaduje opravu,

- ak sa pomôcka neposkytuje ani nepožičiava na základe verejného zdravotného poistenia; tento peňažný príspevok je možné poskytnúť na opravu druhého mechanického vozíka, druhého elektrického vozíka alebo druhého načúvacieho aparátu, na ktoré bol poskytnutý peňažný príspevok alebo ktoré získala osoba s ŤZP darom alebo kúpou,
- ak cena opravy pomôcky, cena opravy úpravy pomôcky a cena opravy úpravy osobného motorového vozidla, resp. cena opravy s cenou všetkých doterajších opráv je najviac 50 % poskytnutého peňažného príspevku na kúpu alebo úpravu pomôcky alebo na úpravu osobného motorového vozidla alebo; je najviac 50 % ceny pomôcky alebo porovnateľnej pomôcky aktuálnej na trhu v čase rozhodovania o peňažnom príspevku alebo je najviac 50 % ceny úpravy pomôcky alebo ceny úpravy osobného motorového vozidla aktuálnej na trhu v čase rozhodovania o príspevku na opravu pomôcky,
- ak ÚPSVaR vydá rozhodnutie o priznaní peňažného príspevku a toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť.

Peňažný príspevok je možné poskytnúť na základe:

- dokladu o cene opravy („predfaktúra“) alebo dokladu o cene vykonanej opravy pomôcky („faktúra“) vyhotoveného osobou, ktorej predmetom činnosti je výroba, oprava alebo úprava pomôcky a výroba alebo úprava osobného motorového vozidla,
- zmluvy o vykonaní opravy pomôcky uzatvorenej medzi fyzickými osobami.

Peňažný príspevok sa neposkytne:

- ak príjem fyzickej osoby s ŤZP prevyšuje **päť násobok sumy** životného minima.
- na opravy, ktoré boli vykonané predom dňom vypracovania posudku.

Žiadosť o príspevok sa podáva na ÚPSVaR-e v mieste trvalého pobytu žiadateľa a musí obsahovať:

- Lekárske nálezy (nie sú potrebné, ak je vydaný komplexný posudok)
- **Žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu**

- **Potvrdenie o podaní daňového priznania** (ak bolo podávané)
- Príjem všetkých spolu posudzovaných osôb za predchádzajúci rok
- Vyhlásenie o majetku
- Predfaktúru príp. faktúru o vykonanej oprave (ak bola navrhnutá v komplexnom posudku)

Výška peňažného príspevku sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny opravy pomôcky a príjmu osoby s ŤZP.

Peňažný príspevok na kúpu zdvíhacieho zariadenia

(schodolez, zdvíhák, šikmá a zvislá schodisková plošina, výťah, stropné zdvíhacie zariadenie)

Peňažný príspevok sa poskytnie:

- ak je osoba s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na zdvíhacie zariadenie,
- ak sa zdvíhacie zariadenie neposkytuje ani nepožičiava na základe verejného zdravotného poistenia a nie je porovnateľné so zdvíhacím zariadením poskytovaným z verejného zdravotného poistenia,
- ak osobe s ŤZP nie je poskytovaná celoročná pobytová sociálna služba (s výnimkou poskytovania tejto služby nezaopatrenému dieťaťu na účely plnenia povinnej školskej dochádzky alebo sústavnej prípravy na povolanie),
- ak ÚPSVaR vydá právoplatné rozhodnutie o poskytnutí príspevku.

Príspevok sa poskytnie aj na kúpu viacerých zdvíhacích zariadení, ak osoba s ŤZP spĺňa podmienky na poskytnutie príspevku na kúpu každého z týchto zariadení.

Peňažný príspevok je možné poskytnúť na základe dokladov o cene zdvíhacieho zariadenia („predfaktúra“) alebo dokladov o kúpe zdvíhacieho zariadenia („faktúra“) vyhotovených osobami, ktoré vyrábajú, predávajú alebo distribuujú zdvíhacie zariadenia alebo vykonávajú ich stavebné úpravy.

Peňažný príspevok na kompenzáciu sa neposkytne ak príjem osoby s ŤZP prevyšuje päť násobok sumy životného minima a ak bolo zariadenie zakúpené pred dňom vypracovania komplexného posudku.

Kúpa zdvíhacieho zariadenia:

- je kúpa tohto zariadenia vrátane nevyhnutného príslušenstva, jeho inštalácia a stavebná úprava, ak je potrebná na inštaláciu a prevádzku.
- ak je súčasťou kúpy aj stavebná úprava, peňažný príspevok je možné poskytnúť, ak má osoba ŤZP trvalý pobyt v byte alebo v rodinnom dome, v ktorom sa bude robiť stavebná úprava.

Žiadosť o príspevok sa podáva na ÚPSVaR-e v mieste trvalého pobytu žiadateľa a musí obsahovať:

- Lekárske nálezy
- **Žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu**
- **Potvrdenie o podaní daňového priznania** (ak bolo podávané)
- Príjem všetkých spolu posudzovaných osôb za predchádzajúci rok
- Vyhlásenie o majetku
- Predfaktúru

Ďalší peňažný príspevok je možné poskytnúť, len ak zdvíhacie zariadenie neplní svoj účel. Zdvíhacie zariadenie neplní svoj účel, ak:

- je nefunkčné a nemožno ho opraviť,
- je nefunkčné a cena opravy alebo cena opravy s cenou všetkých doterajších opráv by bola vyššia ako 50 % ceny zariadenia, na ktoré bol poskytnutý príspevok,
- vhodne nekompensuje sociálne dôsledky ŤZP.

Peňažný príspevok sa poskytuje najviac vo výške 11.617,88 €. Výška sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny zdvíhacieho zariadenia a príjmu fyzickej osoby s ŤZP.

Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla

Slúži na zabezpečenie mobility osoby s ŤZP, ktorá je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a využíva toto vozidlo **v stanovenej frekvencii na prepravu na určené miesta a späť** (napríklad do zamestnania, do školského zariadenia, do domova sociálnych služieb).

Peňažný príspevok sa poskytnie, ak:

- je osoba s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom,
- osoba s ŤZP požiada o poskytnutie tohto príspevku najneskôr do konca kalendárneho roka, v ktorom dovŕši 65 rokov veku,
- osoba s ŤZP je zamestnaná alebo preukáže, že bude zamestnaná alebo
- osoba s ŤZP preukáže, že sa jej poskytuje sociálna služba v domove sociálnych služieb, špecializovanom zariadení, dennom stacionári alebo preukáže, že sa jej bude poskytovať sociálna služba v týchto zariadeniach alebo
- osoba s ŤZP navštevuje školské zariadenie alebo preukáže, že bude navštevovať školské zariadenie,
- osoba s ŤZP bude využívať osobné motorové vozidlo najmenej dvakrát v týždni na účely prepravy do zamestnania, školského zariadenia alebo do domova sociálnych služieb, špecializovaného zariadenia alebo denného stacionára a dvakrát späť,
- ak ÚPSVaR vydá rozhodnutie o priznaní peňažného príspevku a toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť,
- osoba s ŤZP vykonáva zamestnanie v mieste svojho trvalého alebo prechodného pobytu a osobné motorové vozidlo využíva počas dvoch dní v týždni na svoju prepravu pri výkone svojho zamestnania,

- sa osobe s ŤZP, ktorej sa poskytuje týždenná pobytová sociálna služba v domove sociálnych služieb alebo špecializovanom zariadení, zabezpečuje najmenej jedenkrát v týždni jej preprava do tohto domova alebo zariadenia a najmenej jedenkrát v týždni preprava z takéhoto domova alebo zariadenia alebo
- fyzická osoba s ŤZP navštevuje školské zariadenie najmenej dvakrát v mesiaci z dôvodu, že má určený individuálny študijný plán alebo je ubytovaná v internáte,
- si jedno osobné motorové vozidlo kupujú spoločne viaceré fyzické osoby s ŤZP.

Osoba s ŤZP je odkázaná podľa komplexného posudku na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ak nie je schopná:

- premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb (napr. autobus, električka, trolejbus) a k prostriedku železničnej dopravy a späť,
- nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z takéhoto vozidla alebo
- zvládnuť z dôvodu ŤZP inú situáciu vo vozidle verejnej hromadnej dopravy osôb najmä z dôvodu poruchy správania pri duševných ochoreniach, vertebrobasilárnej insuficiencie s ťažkými závratmi, straty dvoch končatín, kardiopulmonálnej nedostatočnosti ťažkého stupňa, ťažkej poruchy sfinkterov a cystickej fibrózy s pľúcnymi a gastrointestinálnymi prejavmi.

Peňažný príspevok je možné poskytnúť na základe dokladu o cene osobného motorového vozidla („predfaktúra“) alebo dokladu o kúpe osobného motorového vozidla („faktúra“) vyhotoveného osobou, ktorá vyrába, predáva, distribuuje alebo upravuje osobné motorové vozidlá.

Peňažný príspevok nemožno poskytnúť:

- na kúpu osobného motorového vozidla, ktoré je podľa technického preukazu staršie ako päť rokov,
- ak príjem osoby s ŤZP prevyšuje **päť násobok sumy** životného minima,

- na osobné motorové vozidlo, ktoré bolo zakúpené predo dňom vypracovania komplexného posudku.

Žiadosť o príspevok sa podáva na ÚPSVaR-e v mieste trvalého pobytu žiadateľa a musí obsahovať:

- Lekárske nálezy
- **Žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu**
- **Potvrdenie o podaní daňového priznania** (ak bolo podávané)
- Príjem všetkých spolu posudzovaných osôb za predchádzajúci rok
- Vyhlásenie o majetku

Peňažný príspevok je možné poskytnúť max **6.638,79 €**.

Výška peňažného príspevku sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny osobného motorového vozidla a príjmu osoby s ŤZP.

Cena osobného motorového vozidla sa zohľadňuje najviac v sume 13.277,57 €. Ak si osoba s ŤZP zakúpi drahšie vozidlo, pri výpočte výšky príspevku mu ÚPSVaR zohľadní len uvedenú maximálnu sumu.

Osoby s ŤZP, ktoré sú **držiteľmi parkovacieho preukazu**, sú oslobodené od povinnosti mať vozidlo označené diaľničnou značkou (v zahraničí, teda aj v ČR je diaľničná značka potrebná). Aby držiteľ parkovacieho preukazu mohol túto výhodu využívať, je potrebné vyplniť žiadosť o oslobodenie od platenia úhrady a poslať ju spolu s kópiou oboch strán technického preukazu vozidla a kópiou oboch strán parkovacieho preukazu na **adresu**:

Národná diaľničná spoločnosť, a. s.

Mlynské Nivy 45,

821 09 Bratislava.

Informácie a žiadosť sú dostupné na stránke **eznamka.sk** v odkaze Materiály na stiahnutie.

Fyzická osoba s ŤZP nemusí byť vlastníkom osobného motorového vozidla, ale môže mať diaľničnú známku na jedno auto s ktorým sa prepravuje. Pri kontrole na ceste:

- musí sedieť vo vozidle a preukázať sa parkovacím preukazom, potvrdenie o registrácii vozidla v systéme Národnej diaľničnej spoločnosti pri sebe mať nemusí.

Peňažný príspevok na úpravu osobného motorového vozidla

Peňažný príspevok sa poskytuje:

- ak je osoba s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom,
- ak osoba s ŤZP je odkázaná podľa komplexného posudku aj na úpravu osobného motorového vozidla,
- ak je osoba s ŤZP vlastníkom alebo spoluvlastníkom osobného motorového vozidla, na ktorého úpravu žiada poskytnutie tohto peňažného príspevku.

Peňažný príspevok sa poskytuje aj na viacero úprav osobného motorového vozidla, ak spĺňa podmienky na poskytnutie príspevku na každú z nich.

Peňažný príspevok na úpravu osobného motorového vozidla je možné poskytnúť na základe dokladu o cene úpravy osobného motorového vozidla („predfaktúra“) alebo dokladu o cene vykonanej úpravy osobného motorového vozidla („faktúra“) vyhotoveného osobou, ktorá je oprávnená vykonávať úpravy osobných motorových vozidiel.

Peňažný príspevok na úpravu osobného motorového vozidla nemožno poskytnúť:

- na úpravu osobného motorového vozidla, ktoré je podľa technického preukazu staršie ako päť rokov,

- ak príjem fyzickej osoby s ŤZP prevyšuje **päť násobok sumy** životného minima,
- na úpravy osobného motorového vozidla, ktoré boli vykonané pred dňom vypracovania posudku,
- na úpravu osobného motorového vozidla, ktoré bolo upravené pred dňom posúdenia.

Žiadosť o príspevok sa podáva na ÚPSVaR-e v mieste trvalého pobytu žiadateľa a musí obsahovať:

- Lekárske nálezy
- **Žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu**
- **Potvrdenie o podaní daňového priznania** (ak bolo podávané)
- Príjem všetkých spolu posudzovaných osôb za predchádzajúci rok
- Vyhlásenie o majetku
- Predfaktúru

Peňažný príspevok je možné poskytnúť najviac vo výške 6.638,79 €. Peňažný príspevok na úpravu osobného motorového vozidla možno poskytnúť aj viackrát na rôzne úpravy osobného motorového vozidla, pričom celkový súčet poskytnutých príspevkov nesmie presiahnuť v období siedmich rokov sumu 6.638,79 €.

Výška peňažného príspevku na úpravu osobného motorového vozidla sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny úpravy osobného motorového vozidla a príjmu osoby s ŤZP.

Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu, garáže

Za úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže sa považujú:

- zmeny, ktorými sa upravuje existujúce zariadenie v byte, rodinnom dome alebo garáži,
- úpravy vstupu a prístupu do bytového domu, rodinného domu a garáže,
- úpravy prístupu k výťahu v bytovom dome.

Za úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže sa nepovažuje:

- vybudovanie nového objektu alebo zariadenia, ktorými sú kúpeľňa, WC, plyn, kanalizácia, vodovod,
- úprava z dôvodu opotrebovania a prekročenia životnosti existujúceho zariadenia alebo opotrebovanie a prekročenie životnosti úpravy.

Peňažný príspevok sa poskytne, ak:

- je osoba s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže,
- má osoba s ŤZP v byte alebo v rodinnom dome trvalý pobyt alebo je vlastníkom garáže alebo je garáž súčasťou nájomného bytu a nie je súčasťou celoročnej pobytovej sociálnej služby,
- ak ÚPSVaR vydá rozhodnutie o priznaní peňažného príspevku a toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť.

Peňažný príspevok sa poskytne aj v prípade, ak si jednu spoločnú úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže zabezpečujú viaceré osoby s ŤZP.

Peňažný príspevok je možné poskytnúť na základe dokladu o cene úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže („predfaktúra“) vyhotoveného osobou, ktorej predmetom činnosti je vykonávanie úprav.

Peňažný príspevok sa neposkytne:

- ak príjem osoby s ŤZP prevyšuje **päť násobok sumy životného minima**,
- na tie úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže, ktoré boli vykonané pred dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o týchto peňažných príspevkoch.

Žiadosť o príspevok sa podáva na ÚPSVaR-e v mieste trvalého pobytu žiadateľa a musí obsahovať:

- Lekárske nálezy
- **Žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu**
- **Potvrdenie o podaní daňového priznania** (ak bolo podávané)
- Príjem všetkých spolu posudzovaných osôb za predchádzajúci rok
- Vyhlásenie o majetku
- Predfaktúru (možno doložiť aj počas konania na výzvu správneho orgánu)

Peňažný príspevok je možné poskytnúť aj viac krát na rôzne úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže, pričom súčet týchto peňažných príspevkov nesmie v období siedmich rokov presiahnuť:

- 6.638,79 €, ak boli peňažné príspevky poskytnuté na úpravu bytu alebo rodinného domu,
- 1.659,70 €, ak boli peňažné príspevky poskytnuté na úpravu garáže.

Výška peňažného príspevku sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny potrebnej úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže a príjmu fyzickej osoby s ŤZP.

Upozornenie: Pri určení výšky peňažného príspevku na úpravu bytu, peňažného príspevku na úpravu rodinného domu alebo peňažného príspevku na úpravu garáže sa

zohľadňuje cena stavebných prác, stavebných materiálov a zariadení najviac v sume ustanovenej **v zozname stavebných prác, stavebných materiálov a zariadení.** – Opatrenie MPSVR SR č. 6/2009.

Sociálna pomoc a starostlivosť

Výnimkou je nárok na sociálnu službu v zmysle zákona č. 448/2008 Zb. z 30. októbra 2008 o sociálnych službách. Tento zákon definuje sociálne služby na podporu rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím od narodenia. Do uvedenej skupiny sociálnych služieb bola s účinnosťou od 1.1.2014 zaradená služba včasnej intervencie, ktorá je určená pre dieťa so zdravotným postihnutím do sedem rokov veku a pre jeho rodinu, nakoľko bez potrebnej pomoci môže dochádzať k ohrozeniu komplexného vývoja dieťaťa a súčasne k riziku sociálneho vylúčenia dieťaťa a jeho rodiny. V rámci tejto služby by mali byť poskytované viaceré odborné činnosti (špecializované poradenstvo, sociálna rehabilitácia, rôzne preventívne aktivity a výkon stimulácie rôznymi metódami a technikami zameranými na sensorické a motorické stimulácie). Službu včasnej intervencie možno poskytovať ambulantne alebo terénnou formou, napr. priamo v domácnosti, v ktorej žije dieťa so zdravotným postihnutím.

Pre svoje ŤZP dieťa máte nárok na túto **sociálnu pomoc a starostlivosť** na základe **právoplatného rozhodnutie o odkázanosti fyzickej osoby na sociálnu službu** na základe posúdenia zdravotného stavu vychádzajúceho z lekárskeho nálezu, správy o priebehu a vývoji choroby a zdravotného postihnutia alebo výpisu zo zdravotnej dokumentácie o nepriaznivom stave nie staršieho ako šesť mesiacov (§8 odsek 1 zákona č. 448/2008 Z. z.). **Žiadosť** o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu spolu s lekáorskými správami je potrebné predložiť na posúdenie obci, alebo VÚC.

Tento zákon definuje sociálne služby na podporu rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím od narodenia.

Do uvedenej skupiny sociálnych služieb bola **s účinnosťou od 1.1.2014 zaradená služba včasnej intervencie**, ktorá je určená pre dieťa so zdravotným postihnutím do sedem rokov veku a pre jeho rodinu, nakoľko bez potrebnej pomoci môže dochádzať k ohrozeniu komplexného vývoja dieťaťa a súčasne k riziku sociálneho vylúčenia dieťaťa a jeho rodiny. V rámci tejto služby by mali byť **poskytované viaceré odborné činnosti** (špecializované poradenstvo, sociálna rehabilitácia, rôzne preventívne aktivity a výkon

stimulácie rôznymi metódami a technikami zameranými na senzorické a motorické stimulácie).

Služba včasnej intervencie

Je sociálnou službou, ktorá sa poskytuje **dieťaťu so zdravotným postihnutím do 7 rokov jeho veku**. Cieľom služby je zabrániť tomu, aby nedochádzalo k ohrozeniu vývoja dieťaťa z dôvodu zdravotného postihnutia, **podporiť jeho optimálny vývoj** a zabezpečiť takú pomoc dieťaťu a jeho rodine, aby sa neocitli v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorá by ich vylúčila z komunity. Sociálna služba musí **zohľadňovať** nielen **individuálne potreby dieťaťa, ale aj potreby a možnosti jej rodiny** a má rodine pomôcť uvedomiť si a posilniť svoje vlastné schopnosti pri prekonávaní každodenných problémov. Výhodou tejto služby je, že sa môže poskytovať nielen v ambulancii (napr. v centre), ale aj priamo odbornými zamestnancami v domácom prostredí dieťaťa.

Aké činnosti sú poskytované v tejto službe?

- **špecializované poradenstvo**

- **sociálna rehabilitácia** (napr. rozvoj a nácvik zručností, aktivizácia schopností, posilňovanie rôznych návykov, nácvik používania pomôcky, priestorovej orientácie, samostatného pohybu)

- rôzne **preventívne aktivity** (napr. predchádzanie, prekonanie a riešenie rizikových situácií)

- **stimulácie rôznymi metódami a technikami** zameranými na senzorické a motorické stimulácie (napr. vývinová – podporujúca osobnostný vývin dieťaťa so zdravotným postihnutím v jednotlivých zložkách jeho vývinu (pohyb, reč, myslenie), koncept bazálnej stimulácie (vrátane vibračnej, orálnej a somatickej stimulácie), stimulácia senzomotorická v rámci hipoterapie.

Na koho sa máme obrátiť, ak potrebujeme túto službu?

Povinnosť zabezpečiť túto sociálnu službu má príslušný **vyšší územný celok** (svojimi organizáciami alebo neverejnými poskytovateľmi), v ktorom má dieťa so zdravotným postihnutím trvalý alebo prechodný pobyt. V prípade, že sociálnu službu poskytuje

neverejný poskytovateľ, **obec alebo vyšší územný celok môžu finančne podporiť** túto službu zo svojich zdrojov.

Musí byť dieťa na účely tejto služby osobitne posúdené?

Na rozdiel od iných sociálnych služieb, ktoré sa poskytujú občanom so zdravotným postihnutím, na účely tejto sociálnej služby **nemusí byť dieťa posúdené zamestnancami obce alebo vyššieho územného celku**, zdravotné postihnutie dieťaťa je možné preukázať **potvrdením** poskytovateľa zdravotnej starostlivosti (napr. odborný lekár).

Zdravotná a sociálna posudková činnosť na účely sociálnych služieb

Podmienkou poskytnutia niektorých druhov sociálnych služieb (napr. opatrovateľská služba, rehabilitačné stredisko, denný stacionár, domov sociálnych služieb, zariadenie podporovaného bývania) je **odkázanosť občana (dieťaťa) na daný druh sociálnej služby** v rámci, ktorej sa zisťuje aj **stupeň odkázanosti občana na pomoc inej osoby**.

Ako a kto zisťuje odkázanosť občana na danú sociálnu službu?

O odkázanosti občana na sociálnu službu **rozhoduje** na základe písomnej **žiadosti** občana podľa druhu sociálnej služby **obec**, ak ide napr. o opatrovateľskú službu, denný stacionár alebo **vyšší územný celok**, ak napr. ide o rehabilitačné stredisko, zariadenie podporovaného bývania). Občan podáva žiadosť tej obci alebo vyššiemu územnému celku, v ktorom má trvalé alebo prechodný pobyt. Občan v žiadosti, okrem osobných údajov, musí vždy uviesť, na ktorý druh sociálnej služby chce byť posúdený. V rámci rozhodovania prebieha aj zdravotná a posudková činnosť.

Zdravotnú posudkovú činnosť vykonáva **lekár alebo sestra** s vysokoškolským vzdelaním a to na základe napr. výpisu zo zdravotnej dokumentácie, lekárskeho nálezov, posudkov a správ (nemôžu byť staršie ako 6 mesiacov), ktoré občan prinesie od svojho zmluvného lekára na predpísanom tlačive, ktoré občanovi vydá obec alebo vyšší územný celok. Po zhodnotení a posúdení zdravotného stavu občana, lekár alebo sestra určia stupeň odkázanosti občana na pomoc inej osoby a termín opätovného posúdenia (ak nejde o stav trvalý) a vydajú zdravotný posudok.

Na medicínske posúdenie nadväzuje **sociálna posudková činnosť**, ktorú vykonáva sociálny pracovník. Tento zamestnanec posudzuje individuálne predpoklady, rodinné

prostredie, širšie sociálne prostredie občana a určí stupeň odkázanosti občana na pomoc inej osoby, ako aj to pri akých úkonoch sebaobsluhy, starostlivosti o domácnosť a základných sociálnych aktivitách potrebuje občan pomoc inej osoby a vypracuje sociálny posudok. Oba posudky (zdravotný a sociálny) musia byť v súlade, pokiaľ ide o stupeň odkázanosti a sú podkladom rozhodnutia. Obsahom rozhodnutia je výrok o tom, či občan je alebo nie je odkázaný na danú sociálnu službu. Aj pri tomto posudzovaní má občan (rodič) právo byť prítomný a má právo vyjadrovať svoje potreby, predkladať návrhy na riešenie a prizvať si na posudzovanie aj inú osobu. Ako sme už uviedli aj v rámci posudkovej činnosti pri peňažných príspevkoch na kompenzáciu, ak sa posudzuje dieťa – neprihliada sa na činnosti a aktivity, ktoré si nevie zabezpečiť ani dieťa bez postihnutia rovnakého veku a ktoré zabezpečujú rodičia.

Ako sa určuje stupeň odkázanosti na pomoc inej osoby a aké oblasti/úkony sa posudzujú?

V rámci posudkovej činnosti sa **skúma, či je občan schopný/neschopný vykonávať rôzne úkony** napr. v rámci hygieny, stravovania a pitného režimu, vyprázdňovania močového mechúra a hrubého čreva, akú pomoc potrebuje pri celkovom kúpeli, obliekaní, vyzliekaní, zmene polohy, sedení a státí, pohybe po schodoch, po rovine, pri orientácii v prostredí, pri dodržiavaní liečebného režimu, alebo či potrebuje dohľad. Každá oblasť je hodnotená počtom bodov (0, 5, 10), ktoré sa spočítajú. **Čím nižší počet bodov občan pri hodnotení dosiahne, tým vyššia je jeho odkázanosť, resp. neschopnosť vykonávať určité úkony a činnosti.** Na základe dosiahnutých bodov je občan zaradený do príslušného stupňa odkázanosti a škála stupňov a rozsah pomoci v hodinách je uvedený v tabuľke.

Stupeň odkázanosti	Denný rozsah odkázanosti (hod)	Počet bodov	Ročný rozsah odkázanosti (hod)
I. stupeň	0 hodín	105 – 120	0 hodín

II. stupeň	2 – 4	85 – 104	60 – 120
III. stupeň	4 – 6	65 – 84	120 – 180
IV. stupeň	6 – 8	45 – 64	180 – 240
V. stupeň	8 – 12	25 – 44	240 – 360
VI. stupeň	Viac ako 12	0 – 24	Viac ako 360

Druhy sociálnych služieb

V tejto časti Vám predstavíme niektoré druhy sociálnych služieb, ktorých cieľom je poskytnúť podporu a pomoc rodinám s dieťaťom, osobitne aj rodinám s dieťaťom so zdravotným postihnutím, občanom so zdravotným postihnutím a s nepriaznivým zdravotným stavom odkázaným na pomoc inej osoby (vrátane detí).

Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného a pracovného života

Táto terénna sociálna služba sa poskytuje **rodičovi dieťaťa**, ktorý z rôznych **vážnych dôvodov** (choroba, úraz, kúpeľná liečba, úmrtie rodiča, pôrod matky, narodenie 2- 3- čiat) **nemôže zabezpečiť starostlivosť o dieťa sám a ani za pomoci príbuzných**. Dieťaťu je pomoc poskytovaná priamo v domácnosti a to pri bežných úkonoch potrebných pri starostlivosti o dieťa (vrátane hygieny, stravovania, obliekania a vyzliekania, pomoci pri príprave na školské vyučovanie, sprevádzanie dieťaťa do a zo školy) alebo pomoc a starostlivosť o domácnosť, v ktorej dieťa žije.

Tento druh sociálnej služby je možné poskytovať aj ambulantnou alebo terénnou formou aj vtedy, ak sa má zabezpečiť **pomoc rodičovi dieťaťa a podporiť ho v čase, keď sa**

pripravuje na trh práce (napr. rodič navštevuje rekvalifikačné kurzy) alebo realizuje iné aktivity súvisiace so vstupom alebo návratom na trh práce a nemá mu kto v tomto čase zabezpečiť starostlivosť o dieťa.

V oboch prípadoch je potrebné o túto pomoc požiadať **obec/mesto**, v ktorej má rodič trvalý alebo prechodný pobyt. Obec je povinná poskytnúť pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa svojimi zamestnancami alebo zabezpečiť prostredníctvom neverejného poskytovateľa. Túto pomoc je možné poskytovať **nepretržite najviac 30 dní**.

Koncesionárske poplatky

V domácnostiach, kde žije osoba s ŤZP platí oslobodenie od povinnosti platiť koncesionárske poplatky podľa Zákona 68/2008 z 15. februára 2008 Čl. I § 5 (1) 12)

Odhlásenie sa podáva **elektronickým formulárom**, ku ktorému je potrebné doložiť čitateľnú kópiu preukazu osoby ŤZP alebo rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.